

Delårsrapport per 30 april 2023

Vård- och omsorgsnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens mål och resultat	4
En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	4
En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet	6
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet	6
Effektivitetsarbete	7
Ekonomi.....	13
Driftsredovisning	13
Ekonomi, drift (per verksamhet)	14
Särskilda satsningar	22
Extern finansiering	23
Investeringsredovisning	25
Lokaler	25
Personal	26
Uppföljning av internkontroll	30
Åtgärder för att minska identifierade risker	30

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens resultat per april innebär en negativ avvikelse mot budget om -6,4 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med 33,4 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 8,1 procent. I prognosen för 2023 som helhet förväntas nämnden redovisa ett underskott om -39,1 miljoner kronor vilket motsvarar en nettokostnadsökning med 6,9 procent jämfört med 2022.

För intäkterna förväntas en positiv avvikelse om 26,4 miljoner kronor i prognosen vilket i huvudsak avser taxor och avgifter samt bidrag. För kostnaderna förväntas en negativ avvikelse om -65,5 miljoner kronor där de största avvikelserna avser personalkostnader och köp av verksamhet. Delar av avvikelsen kan hänföras till löneökningar där 7 miljoner kronor beror på överenskommelsen med Svenska kommunalarbetsförbundet som medfört en kostnadsökning med ytterligare 2,1 procentenheter utöver den ursprungligt budgeterade löneökningen om 2 procent.

Inom vård och omsorg om äldre redovisas ett underskott om -3,9 miljoner kronor och i prognosen förväntas nämnden redovisa ett underskott om -26,6 miljoner kronor inom området. De största underskotten förväntas inom särskilt boende och hemtjänsten. Både inom hemtjänst och särskilt boende har volymerna legat lägre än budgeterad nivå i början av året och under resten av året förväntas volymerna ligga i linje med budget. Sammantaget förväntas de överskott som idag finns avseende volymerna kvarstå året ut. För turbundna resor förväntas nuvarande underskott bli större under året vilket beror på pris- och volymökningar. Totalt för äldreomsorgen förväntas ett överskott om 2,9 miljoner kronor avseende volymbudgeten vilket inkluderar en buffert om 2,3 miljoner kronor.

För utförarverksamheten inom äldreomsorgen prognostiseras att resultaten försämrats från -7,6 miljoner kronor i april till -30,1 miljoner kronor vid årets slut. Av detta finns -9,1 miljoner kronor inom hemtjänsten och -15,9 miljoner kronor inom särskilt boende. En bidragande orsak till den negativa prognosen är förseningar i implementeringen av det nya schemat inom särskilt boende som planerats inom ramen för Stortorpsmodellen. Inom hemtjänsten visar uppföljningen i dagsläget på att utförandegraden försämrats jämfört med föregående år men verksamheten räknar med att kunna förbättra siffrorna under året.

För insatserna enligt LSS och SFB redovisas ett underskott om -0,1 miljoner kronor och i prognosen förväntas underskottet uppgå till -3,2 miljoner kronor. Som del i detta förväntas ett överskott om 4,4 miljoner kronor redovisas för barn- och vuxenboenden inom bostad med särskild service enligt LSS. Inom daglig verksamhet enligt LSS och personlig assistans förväntas underskott redovisas med -2,3 miljoner kronor respektive -1,4 miljoner kronor.

Inom boende LSS för vuxna kommer volymerna öka under året vilket är i linje med förväntningarna vid budgetläggningen. Inom personlig assistans är volymutvecklingen svår att förutse eftersom en lagändring har trätt i kraft den 1 januari 2023 som stärker rätten till personlig assistans för personer med psykisk funktionsnedsättning och för barn som är i behov av assistans. Effekterna av den nya lagen förväntas kunna ses efter sommaren.

För övriga insatser inom funktionshinderomsorgen prognostiseras ett underskott om -9,6 miljoner kronor till årets slut. I detta ingår en avvikelse om -9,2 miljoner kronor för turbundna resor.

Inom nämnden har antalet anställda per april 2023 har ökat med 17 personer jämfört med föregående år. Andelen kvinnor är 79,1 procent och andelen män 20,9 procent. Den totala sjukfrånvaron som ett snitt för de senaste 12 månaderna var till och med april 9 procent vilket är en minskning med 0,8 procentenheter jämfört 2022. Sett över en 18 månaders period har den totala sjukfrånvaron minskat med 1,1 procentenheter. Den lägre sjukfrånvaron kan dels bero på att jämförelsen sker mot statistik där verksamheten fortfarande var påverkad av covid-19 pandemin, men också på att verksamheten arbetar strukturerat med uppföljning av sjukfrånvaroorsaker. Det sker kontinuerligt arbete kring rehabilitering både i samband med korttidsfrånvaro och långtidssjukskrivning.

Nämndens mål och resultat

Arbetet med att nå nämndens mål har inletts i början på året och nya utfall saknas på indikatorerna. Analys och bedömning av måluppfyllelsen genomförs därför *inte* i delårsrapport per april. Analys och prognos på måluppfyllelsen för nämndens mål görs i delårsrapport per augusti och analys och slutlig bedömning av måluppfyllelsen görs i verksamhetsberättelsen. Status på nämndens uppdrag och eventuella avvikelser kommenteras dock redan i delårsrapport per april.

En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare

Nämndmål: Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Fler äldre deltar i de kurser och föreläsningar som genomförs inom förebyggandeenheter (antal deltagare) *		68			
Fler äldre deltar inom de öppna aktiviteterna som erbjuds inom förebyggandeenheter (besök på seniorträffar)		9 194			
Antal kommundelar där erbjudande har genomförts om hembesök till seniorer 75+ år **		2		4	

Status	Nämndens uppdrag till förvaltning	Kommentar
 Blir klart i år	Förvaltningen ska utreda möjligheterna att införa en digital fixare för invånare i behov av stöd rörande digital teknik, oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.	Utredningen kommer att genomföras hösten 2023.
 Blir klart i år	Förvaltningen ska utreda möjligheterna att utöka "Händig fixaren" till att även omfatta personer med funktionsnedsättning. Syftet är att underlätta vardagen för personer med funktionsnedsättning i behov av stöd i hemmet oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.	Utredningen kommer att genomföras hösten 2023.

Kommunfullmäktigemål: Huddinges välfärd håller hög kvalitet

Nämndmål: Huddinges äldre och anhöriga upplever en hög grad av delaktighet

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Fick du möjlighet att berätta vad du behöver och vad du vill ha hjälp med? (Myndighetsutövningen) (%)	90			91	95
Brukarbedömning hemtjänst - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)		79		81	90
Brukarbedömning särskilt boende - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)		74		76	80

Nämndmål: Huddinges äldre känner trygghet och förtroende för personalen.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Brukarbedömning hemtjänst - bemötande, andel %		93		95	100
Brukarbedömning hemtjänst - trygghet, andel %		79		80	90
Brukarbedömning hemtjänst - förtroende för personalen, andel %		81		83	90
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter, medelvärde per månad	23,15	23,25			
Brukarbedömning särskilt boende - bemötande andel %		85		87	95
Brukarbedömning särskilt boende - trygghet, andel %		81		83	90
Brukarbedömning särskilt boende - förtroende för personalen, andel (%)		73		75	90

Nämndmål: Huddinges funktionshindrade upplever en hög grad av delaktighet

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	79	80		81	95
Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	71	66		73	88
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	85	78		83	86
Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	89	89		91	100
Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	86	85		88	94

Status	Nämndens uppdrag till förvaltning	Kommentar
 Blir klart i år	Utreda hur boendestödet för personer med funktionshinder kan utformas för att bättre kunna möta målgruppens behov.	Arbetet löper enligt planering.

Nämndmål: Huddinges funktionshindrade känner trygghet och förtroende för personalen

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Verksamheten är viktig för brukaren, andel (%)	82	89		91	97
Brukarbedömning boende LSS totalt, brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel %	79	82		84	93
Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren är ofta rädd för något hemma, andel (%)	6	8		6	2

Status	Nämndens uppdrag till förvaltning	Kommentar
 Blir klart i år	Införa IBIC inom funktionshinderområdet	Arbetet löper på enligt plan. Handläggare utbildas fortlopande i IBIC. Arbetsgrupp tillsammans med metodutvecklare på myndighet och representanter för utförarverksamhet har startats.

En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Vård och omsorgsnämnden minskar sina utsläpp av växthusgaser.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan, andel (%)	28,9	45			
Matsvinn i kommunala verksamheter i relation till antal tillagade portioner, andel (%)	29	22			
Andelen kg CO ₂ e (koldioxidutsläpp) per kg inköpta livsmedel inom socialförvaltningens tillagningskök.	2,1	2			

En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Nämndmål: Huddinges funktionshinderomsorg och äldreomsorg har en sund och uthållig ekonomi

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Budgethållning vård- och omsorgsnämnd (%)	2,1	-2,5		0	0

Status	Nämndens uppdrag till förvaltning	Kommentar
 Blir klart i år	<i>Från Kommunfullmäktige</i> Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus.	Utredningen kommer att genomföras hösten 2023 utifrån både ett kvalitetsperspektiv med starkt brukarfokus samtidigt som arbetsmiljöaspekter och ekonomiska aspekter behöver beaktas.
 Blir klart i år	Utifrån förändrade förutsättningar inom särskilt boende för äldre med överkapacitet och en ekonomi i obalans ges förvaltningen i uppdrag att återkomma i juni till vård- och omsorgsnämnden med förslag på åtgärder för en budget i balans med bibehållen kvalitet för målgruppen.	Under 2022 och i början av 2023 fanns en överkapacitet vid vård- och omsorgsboenden i egen regi. I mars och april har beläggningen ökat och i april är 4 lägenheter lediga. Förvaltningen kommer återkomma med förslag på åtgärder för en budget i balans.
 Blir klart i år	<i>Från lokalresursplan</i> Vård- och omsorgsnämnden uppdras göra en översyn avseende Rosendalsgårdens ändamålsenlighet samt framtida användning utifrån verksamhetens perspektiv.	Översynen omfattar hygien- och skyddsaspekter inklusive skalskyddet, arbetsmiljö och ändamålsenlighet ur ett brukarperspektiv. Resultatet redovisas under hösten 2023.
 Blir klart i år	<i>Från kategoriplan</i> Utreda och föreslå förbättringar för att minska kostnaderna för turbundna resor.	Arbetet löper enligt planering.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Chefer och medarbetare bidrar till en god verksamhet i ständig utveckling

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget	74,2	75,75			
Sjukfrånvaro, totalt (%)	9,7	9,6	9	9,2	8
HME, totalt (%)	78,4	79,3	82,4	85	95
Andel av totalt arbetad tid som utförs av timanställda (%)	17	20	19	17	10

Status	Nämndens uppdrag till förvaltning	Kommentar
 Blir klart i år	Utveckla och genomföra framtiden kompetensförsörjningsplan (som svarar mot hur vi kan säkra kompetensförsörjningen inom verksamhetens olika områden)	Arbetet pågår och kommer att vara klart under året.

Effektivitetsarbete

Den ekonomiska prognosen för vård- och omsorgsnämnden innebär ett underskott om -39 miljoner kronor för 2023. Nedan ges en kort beskrivning av strategierna för verksamheten och det fortsatta arbetet med en ekonomi i balans.

Tre av de viktigaste punkterna för verksamheten är:

- Kostnaderna för **turbundna resorna** behöver begränsas eftersom underskottet 2023 bedöms till -13,2 miljoner kronor beroende på pris- och volymökningar. Flera olika uppdrag finns i verksamhetsplanen 2023 för att begränsa kostnaderna.
- För att minska kostnaderna för **särskilt boende för LSS** behöver tillgången på boenden som bedrivs i Huddinge kommun av verksamheten i egen regi öka. Den potentiella besparingen är 26 miljoner kronor årligen utifrån nuvarande situation.
- För att på effektivt sätt kunna arbeta med planering av personalens tid och förändrade regler gällande arbetstid behövs ett **schemalägningsverktyg** som bättre svarar mot verksamhetens behov.

Äldreomsorgen

Inom äldreomsorgen är den huvudsakliga strategin att möjliggöra för människor att bo hemma så länge som möjligt där visionen är att fler ska vilja bo hemma längre. När behovet av omsorg inte kan tillgodoses hemma ska äldre personer erbjudas boenden med trygghet och kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt.

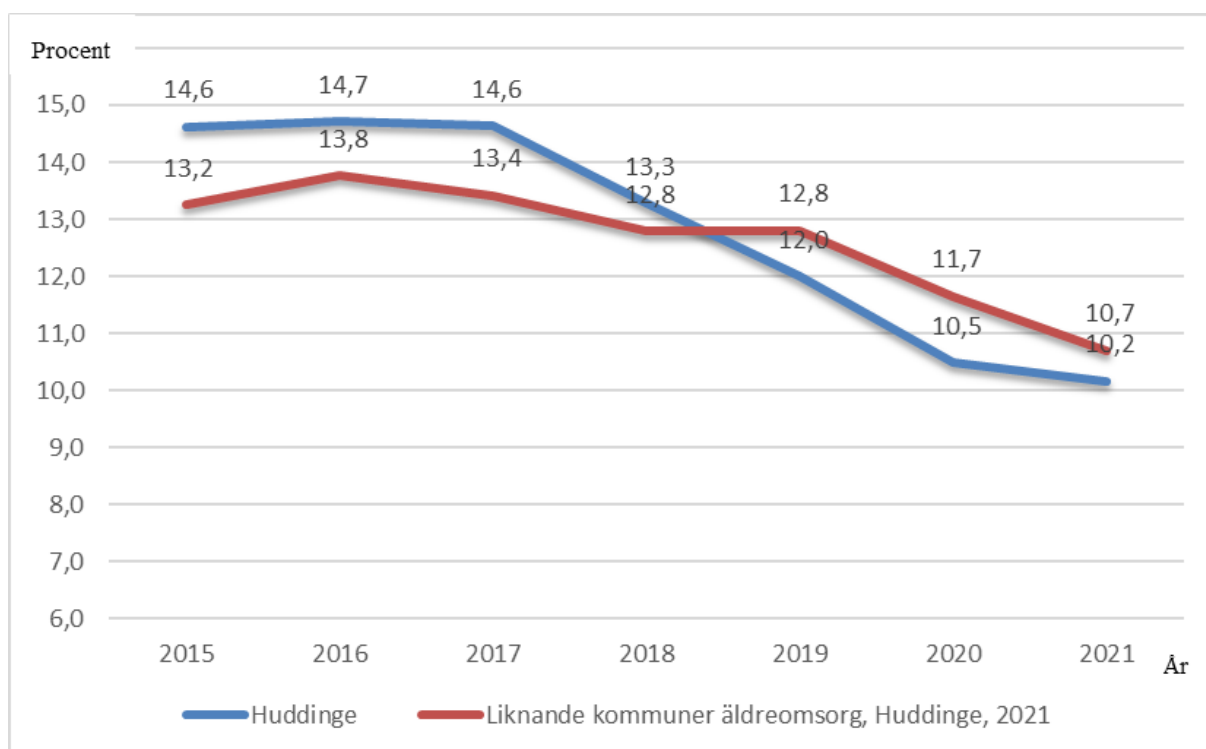
Strategin bygger på tre huvudspår:

- Förebyggande verksamhet.
- Säker myndighetsutövning och bra samverkan med regionen.
- Konkurrenskraftig hemtjänst och särskilda boenden i egen regi med hög kvalitet och bra arbetsmiljö.

De förväntade effekterna av strategin är att kostnaderna för särskilt boende minskar samtidigt som kvaliteten bibehålls eller förbättras. Arbetet förväntas inte leda till minskat antal timmar inom hemtjänsten eftersom insatsen är en central del i att möjliggöra att människor bor hemma. Det kan till och med vara så att antalet timmar inom hemtjänsten ökar när insatsen anpassas till att vara en del av det förebyggande arbetet. Även dagverksamhet kan förväntas öka.

Vård- och omsorgsboenden

Omställningen där fler bor hemma längre pågår och andelen invånare över 80 år som bor på ett vård- och omsorgsboende har minskat från 14,6 procent 2015 till 10,2 2021. Detta är en utveckling som även kan ses i andra kommuner som liknar Huddinge kommun.

I lokalbehovsprognosen för 2024 antas att utvecklingen kommer fortsätta och 2027 är prognosen att andelen av invånarna över 80 år som bor i vård- och omsorgsboende är 9 procent varav 3 procent på boenden med somatisk inriktning och 6 procent på boenden med demensinriktning. Antagandet bygger på nuvarande kunskap om utvecklingen och omvärldsbevakning. Verksamheten bevakar att den fördelning som finns gällande platser med somatisk inriktning och demensinriktning vid kommunens egen regi anpassas efter behov.

Utifrån förändrade förutsättningar inom särskilt boende för äldre, med överkapacitet och en ekonomi i obalans, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att i juni återkomma med förslag på åtgärder för en budget i balans med bibehållen kvalitet för målgruppen. Uppdraget grundade sig i att vård- och omsorgsboenden i egen regi under hösten 2022 hade lediga lägenheter och därmed en överkapacitet. Många äldre valde då att bo på det nyöppnade boendet i Segeltorp inom LOV som öppnade sommaren 2022. I slutet av 2022 var det nybyggda boendet fullbelagt och därefter har lägenheterna inom egen regi åter blivit valda och överkapaciteten har minskat från januari till och med april 2023 enligt nedan.

Månad	Lediga lägenheter i egen regi
januari	14
februari	7
mars	5
april	4

Björnkullas vård- och omsorgsboende har 27 platser bestående av tre avdelningar, 2 demensavdelningar och en med somatisk inriktning som tillgodoser behovet av platser för finsktalande personer. Beläggingsgraden har legat på omkring 89 procent för 2022 vilket motsvarar att cirka tre platser inte varit belagda under året. Under början av 2023 har beläggningen varit fortsatt låg där 3 av 27 platser är inte varit belagda i april. Denna trend har sett likartad ut sedan 2021. Tidigare har andra kommuner köpt platser på Björnkulla vilket påverkat beläggingsgraden positivt. Detta sker mer sällan sedan fler kommuner i Huddinges närhet öppnat egna finska avdelningar. Det är också en utmaning att bemanna boendet då personalen ska vara finsktalande. Samtidigt minskar den finsktalande minoriteten varför behovet fortsatt antas minska. Förvaltningen kommer därför att utreda om behovet av finskspråkiga platser kan och ska tillgodoses på annat sätt än idag. Huddinge kommun är ett finskt förvaltningsområde enligt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska (18 §).

Förvaltningen kommer under våren se över möjligheter till avtalssamverkan med närliggande kommuner kring de finskspråkiga platserna. Om det inte visar sig vara en framkomlig väg kommer nämnden under året att behöva ta ställning till om kommunen ska erbjuda finska platser på Björnkulla eller om platser ska erbjudas på annat sätt för att undvika tomma platser inom egen regi och för att få till en effektivare resursanvändning.

Produktion av mat

En annan åtgärd som förvaltningen arbetar med är att se över hur produktionen av mat för vård- och omsorgsboenden i egen regi ska organiseras för att vara så effektiv som möjligt i kombination med att också se över produktionen av mat till ordinärt boende. Detta arbete behöver nu samordnas med ett uppdrag som leds av kommunstyrelseförvaltningen där berörda förvaltningar ska utreda en samlad funktion för kost- och måltidsbe- spisning för Huddinges samtliga kommunala enheter inom omsorg och skola.

Förvaltningen har tidigare belyst de ekonomiska effekterna av att ha två tillagningskök för vård- och omsorgsbo- enden och samtidigt leverera mat till personer i ordinärt boende och konstaterat att det är mer kostnadseffektivt än dagens organisation. Detta kräver viss anpassning av köket vid Stortorp och bedömningen av de ekonomiska effekterna av anpassningen har dröjt. Samtidigt är förvaltningen i dagsläget beroende av den övergripande ut- redningen.

Rosendalsgården

Vård- och omsorgsboendena som drivs i egen regi behöver också vara ändamålsenliga och attraktiva och i verk- samhetsplanen för 2023 uppdras vård- och omsorgsnämnden göra en översyn avseende Rosendalsgården. Ar- betet är uppstartat och ska belysa arbetsmiljö, hygien- och skyddsaspekter inklusive skalskyddet och övrig ända- målsenlighet.

Bemanning och schema

Inom hela äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen finns en stor utmaning i att utforma scheman som är anpassade för en bra arbetsmiljö, lagkrav och budget. Anledningen är att verksamheten saknar systemstöd för schemaläggning och arbetet genomförs manuellt i excelfiler där flera hundra schemarader, önskemål från med- arbetare och lagkrav ska sammanställas, delges och förhandlas. Det arbetssättet fördröjer en budget i balans och tar lång tid att genomföra.

En arbetsgrupp som leds av kommunstyrelsens förvaltning startade i början av 2023 för att utreda schemafunk- tionalitet i Heroma. I den arbetsgruppen ingår chefsrepresentanter från äldreomsorgen och funktionshinderom- sorgen. Arbetsgruppen ska ge svar på om det finns tilläggsmoduler inom kommunens system för lönehantering (Heromasom kan motsvara de behov som verksamheterna har. Resultatet förväntas vara klart innan sommaren.

Om schemastöd inte finns som tilläggstjänst i befintligt system bör det göras en upphandling. Det kan i sin tur ytterligare fördröja arbetet med schema som är en stor del av att få en budget i balans. Det är därför av stor vikt att ett schemastöd finns tillgängligt inom snar framtid.

Stortorpsmodellen

Stortorps vård- och omsorgsboende startade arbetet med den så kallade *Stortorpsmodellen* precis innan pande- min. Modellen bygger på att det finns tillräckligt många fast anställda så att en del av personalens tid, så kallade resursspass, kan täcka frånvaro istället för att vikarier tas in. Resursspassen verkar för heltid som norm och en ekonomi i balans. Projektet har haft flera utmaningar, så som pandemin, införandet av bemanningscenter inom äldreomsorgen och avsaknad av systemstöd, som påverkat arbetet. Eftersom heltid som norm är en strävan för att kunna behålla och rekrytera medarbetare inom äldreomsorgen valde förvaltningen att ge modellen en nystart under hösten 2022 med projektledare och deltagare från HR och ekonomi i arbetsgruppen.

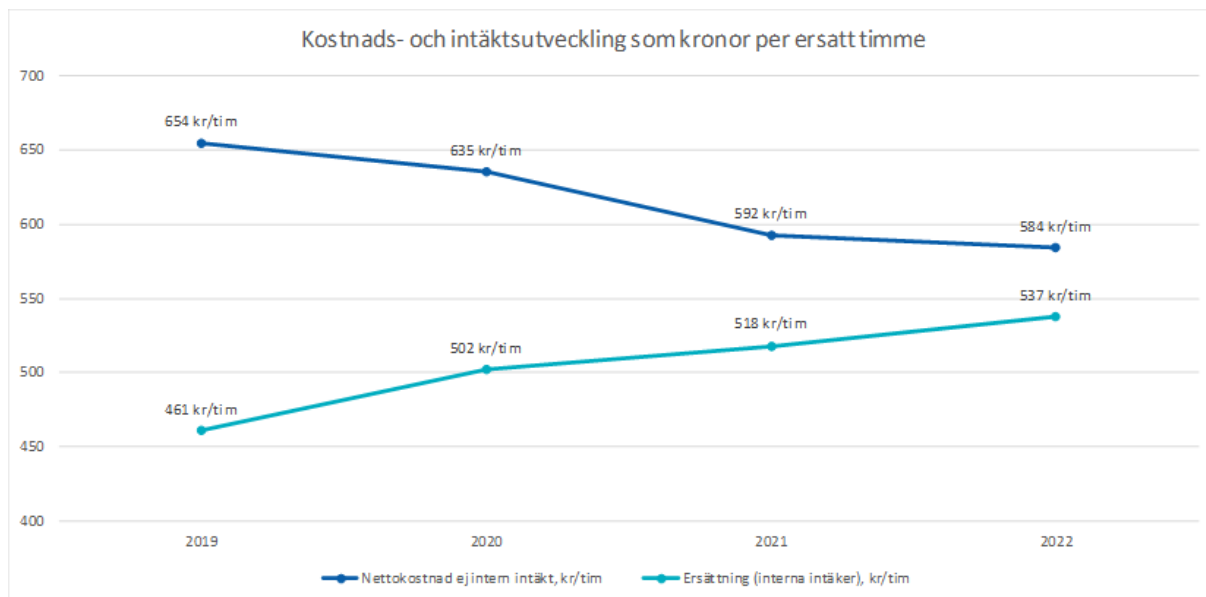
Under pågående nystart skulle nya scheman även ta hänsyn till 11-timmars vila som lagkrav från och med 1 ok- tober 2023. Arbetet under våren har varit mycket omfattande på grund av avsaknaden av systemstöd för sche- maläggning och har inte kunnat starta 1 maj som planerat.

Ny sektion - HSL

I mars blev hälso- och sjukvårdsorganisationen en egen sektion. Den nya sektionschefen har fått i uppdrag att genomlys behovet av hälso- och sjukvård och säkra att bemanningen motsvarar behovet av hälso- och sjuk- vårdsinsatser samt att utreda vad som är en rimlig kostnadsnivå för att bedriva hälso- och sjukvård inom ramen för kommunens ansvar. I dagsläget är en stor del av verksamheten, cirka 10 miljoner kronor, finansierad med tillfälliga statsbidrag. Jämförelser med andra kommuner kommer att ingå i genomlysningen.

Hemtjänsten

Ett ständigt åtgärdsarbete pågår inom hemtjänsten som går ut på bättre schemaplanering som följs genom statistik kopplat till arbetstid, planerad tid och faktisk tid hos kund. Arbetet försvåras av bristen på ett adekvat schemastöd. Diagrammet nedan visar att kostnaderna per hemtjänsttimme har minskat sedan 2019 samtidigt som ersättningen har höjts. Verksamheten har en ekonomi i balans när linjerna möts.

Det är inte alltid mer kostnadseffektivt att bo hemma med hemtjänst. Blir det väldigt omfattande hemtjänstinsatser tillsammans med kostnad för turbundna resor och dagverksamhet kan kostnaden för att bo hemma blir högre än att bo på särskilt boende.

Vård- och omsorgsnämnden har i uppdrag att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus. Utredningen kommer att genomföras hösten 2023 utifrån både ett kvalitetsperspektiv med starkt brukarfokus samtidigt som arbetsmiljöaspekter och ekonomiska aspekter behöver beaktas. Ett viktigt uppdrag när behoven av hemtjänst, och därmed kostnaderna, ökar.

En utredning pågår också gällande differentierad hemtjänst där man skiljer på service- och omsorgsinsatser. Syftet är att undersköterskor ska arbeta med personlig omsorg och därmed få använda sin kompetens på bästa sätt och att Huddinge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Förebyggande arbete

För att uppnå äldreomsorgens strategi ska det förebyggande arbetet fokusera på tre områden – rörelse och motion, sociala sammanhang samt kost – där planen är att arbetet ska ske inom den förebyggande verksamheten, dagverksamheten och hemtjänsten. Målsättningen med strategin är att människor ska må bättre och att behovet av särskilt boende därmed senareläggs.

Rörelse och motion handlar om att ha ett rehabiliterande förhållningssätt vid utförandet av insatserna. Det innebär att brukaren fortsätter och uppmuntras att själv utföra de aktiviteter som hen fortfarande kan göra i syfte att personen ska bibehålla förmågor och kunskaper. *Sociala sammanhang* handlar om att bryta den sociala isoleringen och görs exempelvis sedan hösten 2022 genom hembesök för personer över 75 år med hälsosamtal eller genom att hemtjänsten bistår personer i att komma iväg till dagverksamheten. Vid seniorträffarna arbetar också en hälsopedagog med motion, kost, mindfulness etc. och i september arrangeras årligen seniordagar tillsammans med många föreningar. När det gäller arbetet med *kost* ser verksamheten ett behov av att utöka möjlighet till olika individuella insatser för att förbättra kosthållningen i hemmet för den enskilde. All forskning visar på kostens betydelse för att undvika ohälsa och bibehålla fysiska styrka och är därför viktig för den allmänna hälsan.

Säker myndighetsutövning

Det är nämndens skyldighet att ge alla som söker insatser en rättssäker handläggning. En hög tillgänglighet till biståndshandläggare och bra kommunikation under beslutsprocessen är en viktig del i trygghetsskapande mellan

invånare och förvaltningen. En bra samverkan med regionen möjliggör för äldre personer som är utskrivningsklara att få en bra omsorg i övergången från sjukhusvård till att få insatser från kommunen. Det motverkar återinläggningar och ska leda till att brukaren känner trygghet i ordinärt boende. För att säkra upp att kommunen tillhandahåller rätt service ser verksamheten ett behov av att se över och anpassa insatskatalogen så att den matchar behoven i dagens samhälle för äldre. Det handlar om att utveckla verksamheten så att människor ska känna sig trygga och att det är meningsfullt att bo kvar hemma. Om digitala alternativ finns så ska dessa användas i första hand.

En konkurrenskraftig hemtjänst och särskilt boende

En konkurrenskraftig hemtjänst och särskilt boende i egen regi är verksamheter som kan erbjuda insatser som ger trygghet, bra bemötande och hög kvalité som många äldre personer vill välja. Det handlar även om en bra arbetsmiljö för medarbetare och chefer med ett IT-stöd som är funktionellt och lätt att använda så att tiden kan användas till att ge god omsorg till äldre personer och utveckla verksamheten tillsammans. Framtidens utmaning inom kompetensförsörjning förutsätter att förvaltningen kan ge medarbetare och chefer en arbetsmiljö som främjar hälsa långsiktigt, skapar engagemang för uppdraget samt viljan att ge och utveckla äldreomsorg till dem verksamheten är till för. För att vara konkurrenskraftiga inom särskilt boende behövs även boenden som ger en hemlik och trygg miljö för äldre personer samt som är funktionell och modern ur vårdhygiensynpunkt och ur ett arbetsmiljöperspektiv.

För att främja bemanningen inom både äldreomsorgen och funktionshinderområdet har socialförvaltningen startat ett samarbete med kommunala vuxenutbildningen och har under våren 2023 startat utbildningar i svenska språket för vård- och omsorgspersonal som behöver förbättra sin svenska i det dagliga arbetet och för att få titeln undersköterska som blir yrkestitel i juli. Tjugo personer är anmälda i den första etappen och önskemålet är ett långsiktigt partnerskap mellan socialförvaltningen och komvux för att möta den stora utmaningen med bemanning och kunskaper i svenska språket i framtiden.

Funktionshinderomsorgen

Särskilt boende enligt LSS

Inom bostad med särskild service enligt LSS är tillgången på LSS-bostäder inom Huddinge ett problem och byggandet av nya LSS-bostäder har varit lågt i kommunen. För att få en kostnadseffektiv verksamhet är förvaltningens strategi att arbeta för en ökad tillgång av LSS-bostäder i kommunen och på så sätt kunna minska externa placeringar som ofta är dyrare än verksamhet på hemmaplan. Den potentiella effekten av strategin att ha flera LSS-boenden i kommunen är en kostnadsbesparing på 26 miljoner kronor årligen utifrån nuvarande situation. Detta baseras på de platser som idag köps externt för personer som bedöms vara möjliga att flytta hem till Huddinge. Det är viktigt att påpeka att kommunen inte kan tvinga personer som bor på ett externt boende att flytta till ett boende i kommunen vilket gör det svårt att uppskatta den exakta effekten.

Det förvaltningen kan göra tillsammans med lokalsektionen på kommunstyrelsens förvaltning är att se över möjligheten att nyttja befintliga lokaler som kan användas som bostäder inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS. Ett exempel på detta är när nämnden 2022 fattade beslut om att göra om lägenheterna i det tidigare äldreboendet Sjölidén till en ny form av servicebostad. Lägenheterna ligger i nära anslutning till varandra vilket ökar möjligheten att tillgodose personer med beslut om servicebostad men som också har ett mer omfattande behov där personalen behöver finnas nära.

Att få till en ökning av antalet bostäder ligger till stor del utanför förvaltningens egen förmåga och kräver att kommunen som helhet verkar för detta. Nämnden har i flera av kommunens detaljplaner signalerat om behovet av LSS-bostäder. I dagens ekonomiska läge finns också en stor osäkerhet kring bostadsbyggandet.

I övrigt arbetar verksamheten hela tiden med att optimera gruppansättningen samt att ge rätt omfattning av stöd på alla boenden för att kunna säkra en god bemanning. Handläggare tillsammans med enhetschefer för servicebostäder inventerar tillsammans om det finns brukare som bor på servicebostad och kan erbjudas försökslägenheter med boendestöd. Detta möjliggör ökad självständighet för individen och frigör samtidigt platser på servicebostäder som kan erbjudas brukare som står i kö eller är externt placerade. Att bistånd och utförarverksamheten nu organiserats gemensamt ökar möjligheten att få till dialoger för att hitta bra lösningar.

Boendestöd

En annan strategi som verksamheten håller på att utarbeta är att börja tillhandahålla boendestöd på ett annat

sätt än idag i syfte att möjliggöra för vissa brukare att bo i en vanlig lägenhet i stället för att flytta in i en servicebostad. Boendestödet behöver i större utsträckning arbeta med att motivera brukaren att ta emot hjälpen för att insatsen ska ge effekt. Ett sätt att få brukare att ta emot insatsen är att säkerställa att brukare själv får välja vilken personal som utför insatsen och när insatsen ska utföras. Verksamheten planerar därför att införa möjlighet för brukaren att boka "sin egen personal och tid". Detta ska göras genom en digital bokning där det finns ett schema för vilka tider respektive personal arbetar som brukaren kan välja utifrån.

Under 2023 kommer en utredning att göras för att se hur boendestöd kan användas i ett mer förebyggande syfte och detta finns med som ett uppdrag i vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2023.

Det finns ett förslag om förändringar i lagstiftningen som bland annat innebär att boendestöd skulle ingå i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS och att insatsen därmed skulle vara en del av LSS-utjämnningen.

Daglig verksamhet enligt LSS

Inom daglig verksamhet enligt LSS inriktar sig strategin på utförarverksamheten. Inom den egna regin för daglig verksamhet enligt LSS är den primära strategin att samordna och fokusera verksamheten. Verksamheten försöker hitta bättre lokaler som ger möjligheter att slå samma enheter och där igenom optimera bemanningen vilket förväntas kunna minska personalkostnaderna. Att samlokalisera enheter ger också möjlighet till lägre lokalkostnader samtidigt som antal brukare kan bibehållas.

Inom vissa målgrupper finns idag många aktörer för brukarna att välja mellan, medan det inom andra målgrupper enbart finns kommunen. Här är målsättningen att den egna regin ska ställa om och fokusera verksamheten på de målgrupper som väljer kommunen. Förvaltningen kommer även se över verksamheten för personkrets 2 vilken omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom. Här handlar det om förhållandevis få personer som har insatsen vilket gör det svårt att få en verksamhet att gå ihop ekonomiskt. Verksamhetens bedömning är att det vore bättre att köpa externa platser för denna målgrupp eftersom en extern aktör kan ha brukare från fler kommuner och därmed kan få verksamheten att gå ihop ekonomiskt.

Turbundna resor

Kostnaderna för turbundna resor har ökat beroende på att ett nytt avtal trädde i kraft under 2022 i kombination med att antalet resor ökat. Sammantaget för turbundna resor inom äldre- och funktionshinderomsorg prognostiseras kostnaderna för 2023 öka med 12,7 miljoner kronor jämfört med föregående år. Prognosen innebär också att budgeten överskrids med totalt 13,2 miljoner kronor för turbundna resor.

Utifrån detta finns i verksamhetsplanen för 2023 flera uppdrag kopplade till de turbundna resorna med ansatsen att begränsa kostnaderna. Uppdragen är:

- Utreda möjligheten att utförare som geografiskt är placerade utanför kommunens gräns bekostar turbundna resor till och från den dagliga verksamheten.
- Minska antalet ensamåkande resenärer.
- Se över och föreslå förbättringar av de interna processerna för beställning av turbundna resor.
- Utreda förutsättningarna för att tillsätta en koordinator för turbundna resor.

Ekonomi

Driftsredovisning

Resultaträkning (tkr)	Helår			Perioden jan - apr 2023			2022
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Verksamhetens intäkter	968 820	995 176	26 356	320 984	321 753	769	327 661
Personal	-833 231	-880 374	-47 143	-266 916	-277 085	-10 169	-265 052
Lokaler	-105 182	-106 960	-1 778	-35 070	-35 583	-513	-33 517
Bidrag kostnader	-59 583	-58 382	1 201	-19 861	-18 859	1 002	-19 729
Köp av verksamhet	-505 369	-521 617	-16 248	-166 856	-167 422	-566	-150 895
Övrigt	-813 913	-815 449	-1 536	-269 560	-266 476	3 084	-268 755
Verksamhetens kostnader	-2 317 278	-2 382 782	-65 505	-758 262	-765 426	-7 163	-737 948
Årets resultat	-1 348 458	-1 387 607	-39 149	-437 279	-443 673	-6 394	-410 287

Vård- och omsorgsnämndens resultat per april innebär en negativ avvikelse mot budget om -6,4 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med 33,4 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 8,1 procent. I prognosen för 2023 som helhet förväntas nämnden redovisa ett underskott om -39,1 miljoner kronor vilket motsvarar en nettokostnadsökning med 6,9 procent jämfört med 2022.

Intäkter

För intäkterna förväntas en positiv avvikelse om 26,4 miljoner kronor i prognosen. Detta avser i huvudsak taxor och avgifter samt bidrag med 10,1 miljoner kronor respektive 16,2 miljoner kronor i positiv avvikelse.

Fram till och med april har taxor och avgifter ökat med 16 procent i jämförelse med föregående år och i prognosen förväntas den relativa ökningen kvarstå under året. En av orsakerna till att intäkterna för taxor och avgifter ökar är den årliga uppräkningsen av taxorna vilket baseras på utvecklingen av prisbasbeloppet. För 2023 ökade prisbasbeloppet med 8,7 procent. Utöver detta påverkar även ökade volymer taxor och avgifter eftersom det blir fler personer som betalar.

När det gäller bidrag är det i huvudsak driftbidrag från staten och statliga myndigheter, ersättning från Försäkringskassan avseende personlig assistans och särskilt momsersättning som ingår i redovisningen. I prognosen har totalt 56,3 miljoner kronor tagits med avseende olika former av statsbidrag där förvaltningen även prognostiserat kostnader. Utöver detta förväntas i dagsläget ytterligare omkring 10 miljoner kronor i bidrag tillkomma under året. Detta förväntas dock inte påverka den sammantagna prognosen för nämnden i någon större utsträckning eftersom kostnader, som inte heller finns med i nuvarande prognos, förväntas tillkomma med motsvarande belopp. Avseende ersättningar från Försäkringskassan och särskild momsersättning prognostiseras totalt 80,7 miljoner kronor i intäkter. I jämförelse med föregående år är de totala intäkterna avseende bidrag 7 procent längre per april men i prognosen förväntas bidragen ligga på omkring samma nivå som för 2022.

Kostnader

För kostnaderna förväntas en negativ avvikelse i jämförelse med budget om totalt -65,5 miljoner kronor vid årets slut. De största avvikelserna avser personalkostnader och köp av verksamhet.

Jämfört med föregående år har personalkostnaderna ökat med 5 procent fram till och med april och i helårsprognosen förväntas personalkostnaderna ha ökat med 8 procent jämfört med 2022 vilket motsvarar 66,4 miljoner kronor. En del av den prognostiserade ökningen beror på att personalomkostnadstillägget ökat med 4,38 procentenheter jämfört med föregående år. Totalt innebär den en kostnadsökning med knappt 26 miljoner kronor i prognosen vilket motsvarar vad som avsatts i budgeten. Löneökningar är en annan del som bidrar till ökade kostnader och totalt förväntas detta motsvara 20 miljoner kronor. Av detta kan 7 miljoner kronor hänföras till överenskommelsen med Svenska kommunalarbetsförbundet som medfört en kostnadsökning med ytterligare 2,1 procentenheter utöver den ursprungligt budgeterade löneökningen om 2 procent. Utöver ökat personalomkostnadstillägg och löneökningar har också en enhet tillkommit inom boende LSS vilket medfört ökade personalkostnader som under året förväntas motsvara nästan 7 miljoner kronor. Det nya boendet förväntas dock kunna bidra till minskade kostnader för köp av externa platser.

I prognosen förväntas underskottet avseende personalkostnader uppgå till -47,1 miljoner kronor. Det innebär att det fortsatt finns ett stort åtgärdsbehov inom den egna verksamheten för att säkerställa att personalkostnaderna kan finansieras inom ram. Den största delen av underskottet finns inom äldreomsorgens organisation men även funktionshinderomsorgen redovisar underskott för personal. En av orsakerna till de fortsatta underskotten inom personal är att de åtgärder som planerats inte genomförs i den omfattning som förväntats. Som exempel har för närvarande åtgärderna inom Stortorps äldreboenden, den så kallade Stortorpsmodellen, inte kunnat genomföras och i dagsläget har åtgärden flyttats fram. Detta beror dels på att processen med att ta fram nya scheman inte har fortskridit enligt plan och dels på att man i schemana behöver ta hänsyn till de nya reglerna kring dygnsvila som träder i kraft den 1 oktober 2023. Förändringarna ska också processas med medarbetare och den fackliga parten vilket även tar tid och resurser i anspråk. Utöver detta bidrar även löneökningarna till att utmaningen med att hitta åtgärder för en budget i balans hela tiden blir större och så länge nämnden inte kompenseras med medel för löneökningar växer åtgärdsbehovet.

För köp av verksamhet, vilket avser insatser utförda av externa utförare, har kostnaderna ökat med 11 procent jämfört med föregående år. I prognosen förväntas kostnadsökningen uppgå till 5 procent jämfört med 2022. Totalt motsvarar det en ökning med nästan 25 miljoner kronor där mer än hälften kan hänföras till turbundna resor och de prisjusteringar som är gjorda. Resterande del av kostnadsökningen för köp av verksamhet kan hänföras till ökade volymer.

Ekonomi, drift (per verksamhet)

Verksamhet (tkr)	Helår 2023			Perioden jan - apr 2023			2022
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Vård och omsorg om äldre	730 945	757 536	-26 591	237 619	241 527	-3 908	227 638
Insatser enligt LSS/SFB	507 394	510 562	-3 168	162 849	162 930	-81	156 310
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	95 889	105 474	-9 585	31 615	34 835	-3 220	22 499
Färdtjänst/riksfärdtjänst	1 053	1 050	3	921	283	638	248
Nämnd- & styrelseverksamhet	1 521	1 521	0	507	425	82	171
Individ & familjeomsorg	11 645	11 452	192	3 764	3 670	95	3 422
Övriga verksamheter	12	12	0	4	4	0	0
Summa	1 348 458	1 387 607	-39 149	437 279	443 673	-6 394	410 287

Vård- och omsorgsnämnden redovisar sammantaget ett underskott om -6,4 miljoner kronor för det första tertiet vilket är en försämring med -1,5 miljoner kronor jämfört med föregående månad. Underskotten finns inom äldreomsorgen och inom den del av funktionshinderomsorgen som inte avser insatser enligt LSS/SFB. I prognosen förväntas ett underskott om -39,1 miljoner kronor i jämförelse med budget där nämndens tre huvudverksamhetsområden förväntas redovisa underskott.

De kostnader som redovisas under individ- och familjeomsorg samt under övriga verksamheter avser den del av kostnaden för socialförvaltningens övergripande ledning och stab som gäller socialnämndens verksamheter.

Vård och omsorg om äldre

Inom vård och omsorg om äldre redovisas ett underskott om -3,9 miljoner kronor och jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 6,1 procent. Detta motsvarar en kostnadsökning med 13,9 miljoner kronor varav 10,8 miljoner kronor avser köp av verksamhet. Personalkostnaderna är i stort sett oförändrade jämfört med föregående år.

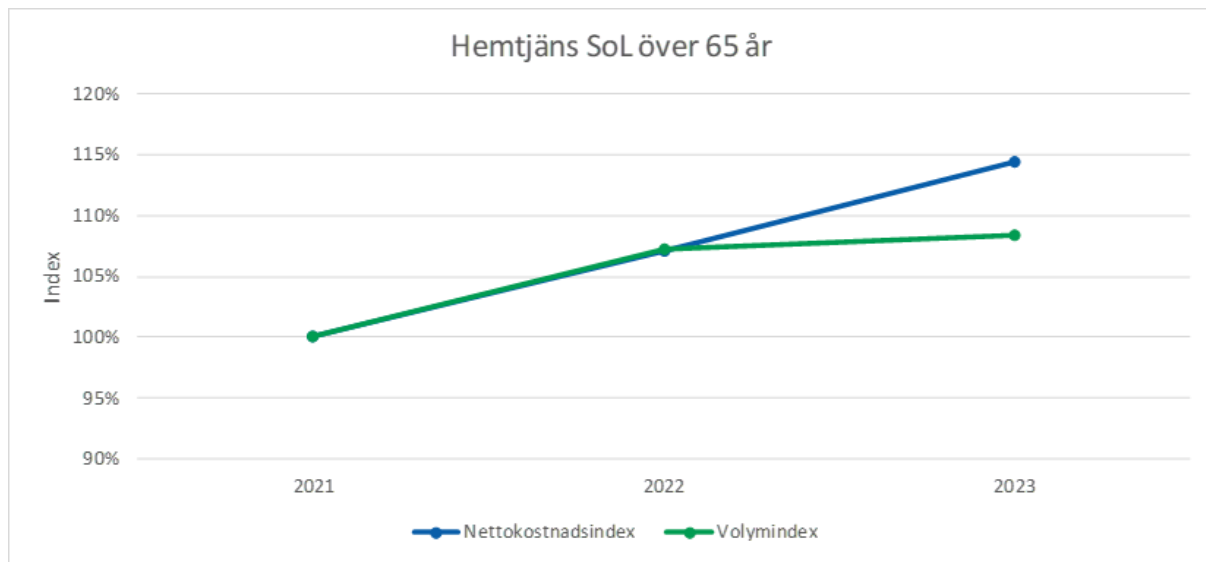
Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-apr 2021	jan-apr 2022	jan-apr 2023
Vård och omsorg om äldre	219 921	227 638	241 527
Förändring i procent		3,5%	6,1%

De verksamhetsområden inom äldreomsorgen som nämnden redovisar de största underskott inom är hemtjänst, turbundna resor och dagverksamhet. För utförarverksamheten redovisas ett underskott om -7,6 miljoner kronor där det största underskottet avser personalkostnader med en avvikelse på -7,1 miljoner kronor.

I prognosen förväntas nämnden redovisa ett underskott om -26,6 miljoner kronor avseende vård och omsorg om äldre. Avvikelsena finns inom samtliga områden men de största avvikelsena avser särskilt boende och hemtjänst med -10,4 miljoner kronor respektive -6,8 miljoner kronor i prognostiserat underskott. Även för dagverksamhet och turbundna resor redovisas större underskott med -4,2 miljoner kronor respektive -3,9 miljoner kronor.

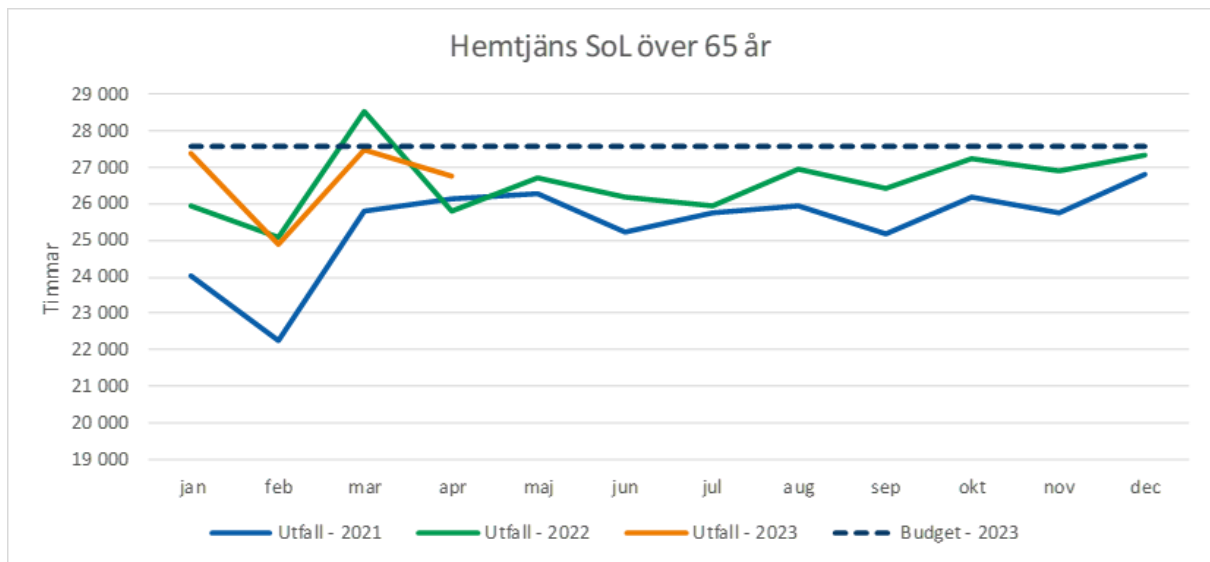
Hemtjänst

För hemtjänsten redovisar nämnden ett underskott om -2,1 miljoner kronor. Under perioden har nettokostnaderna ökat med 6,8 procent jämfört med föregående år medan volymerna endast har ökat 1,1 procent.

En förklaring till att kostnaderna ökar mer än volymerna är att personalomkostnadstillägget har ökat med 4,38 procentenheter och att ersättningen ökat med tio kronor inför 2023. Dessa ökningar är finansierade inom den ram som nämndens tilldelats och bedömningen är att dessa förändringar motsvarar strax under 3 procentenheter av nettokostnadsökningen. I övrigt har också pris- och löneökningar haft en inverkan på kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten. Uppskattningsvis motsvarar löneökningarna omkring 1,3 procentenheter av nettokostnadsökningen för perioden. Om hänsyn tas till ovan nämnda förändringar kvarstår omkring 1,5 procentenheter av den totala nettokostnadsökning som inte kan förklaras med volymökningar. Här kan åtminstone delar av ökningen förklaras med prisökningar i övrigt. Eftersom nämnden inte kompenseras för pris- och löneökningar innebär dessa delar av nettokostnadsökningen i praktiken ett ökat behov av åtgärder inom verksamheten för att kunna säkerställa en budget i balans.

Under årets första fyra månader har volymen i genomsnitt uppgått till 26 616 timmar per april. Detta kan jämföras med 26 326 timmar per månad under samma period föregående år, en skillnad på 1,1 procent. I förhållande till budgeten har volymen varit lägre där en orsak är att det varit ett högre inflöde än normalt till särskilt boende i början av året och när personer går från hemtjänst till särskilt boende påverkar det antalet timmar.

Att volymerna är lägre än budgeterat innebär att nämnden för närvarande har ett överskott avseende de medel som avsatts för volymer inom hemtjänsten med 2,2 miljoner kronor. För utförarverksamheten redovisas ett underskott om -4,5 miljoner kronor där den största avvikelsen avser personalkostnader.

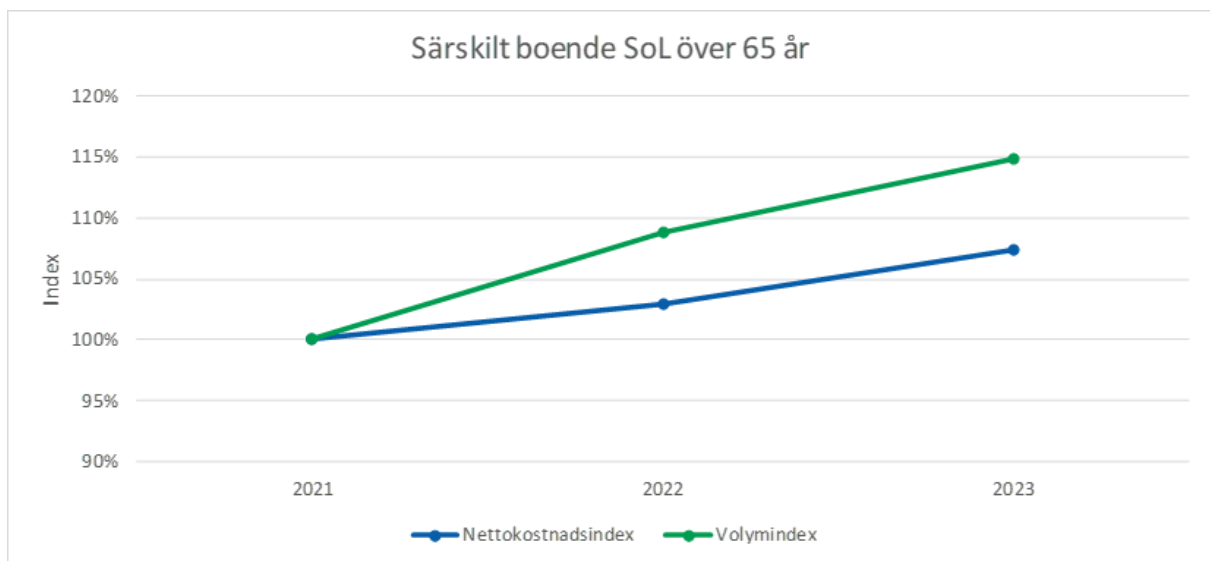
I prognosen förväntas volymerna ligga omkring budgeterad nivå under resten av året vilket gör att volymöverskottet vid årets slut förväntas uppgå till 2,1 miljoner kronor.

För utförarverksamheten förväntas underskottet öka för att vid årets slut uppgå till -9,1 miljoner kronor. Av detta beror 1,2 miljoner kronor på tillkommande löneökningar till följd av löneavtalen inom kommunals avtalsområde som är 2,1 procentenheter högre än vad som budgeterats. Utföraren arbetar med åtgärder där syftet är säkra upp att utförandegraden, det vill säga hur stor andel av den arbetade tiden som sker hemma hos kund, uppgår till 70 procent. I dagsläget visar uppföljningen på att utförandegraden försämrats jämfört med föregående år men verksamheten räknar med att kunna förbättra siffrorna och åtgärden förväntas bidra till ett bättre resultatet med 2,7 miljoner kronor vilket har inkluderats i prognosen. Eftersom prognosen för utföraren visar på underskott kvarstår behov av åtgärder.

Utifrån ovanstående resonemang och inkluderat övrig administration förväntas nämnden ha ett underskott om -6,8 miljoner kronor inom hemtjänst.

Särskilt boende

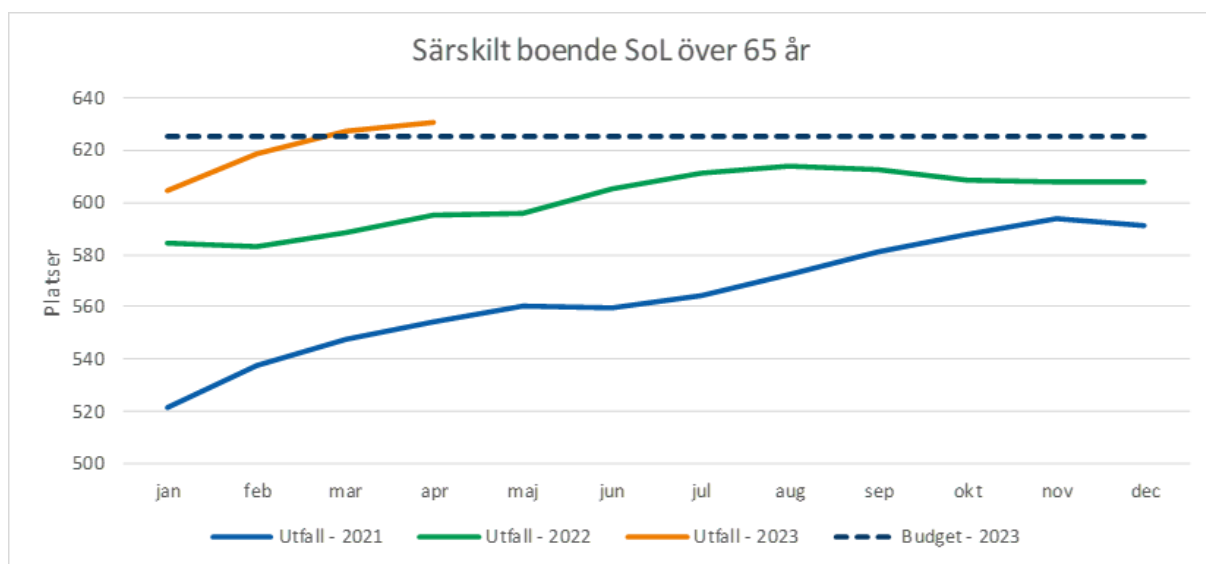
Inom särskilt boende redovisas ett överskott om 0,4 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 4,3 procent och volymerna har ökat med 5,5 procent.

Precis som inom hemtjänst har det ökade personalomkostnadstillägget bidragit till högre kostnader inom särskilt boende. Bedömningen är här att nettokostnadsutvecklingen hade varit omkring 2 procentenheter lägre ifall

omkostnadstillägget inte hade höjts. Inom särskilt boende uppskattas löneökningar motsvara omkring 1,3 procentenheter av nettokostnadsutvecklingen. Trots dessa kostnadsökningar har personalkostnaderna för särskilt boende minskat jämfört med föregående år vilket indikerar att verksamheten genom åtgärder har kunnat motverka kostnadsökningarna. Den kostnadsökning som är störst avser köp av verksamhet vilket beror på de volymökningar som skett för externa platser jämfört med föregående år.

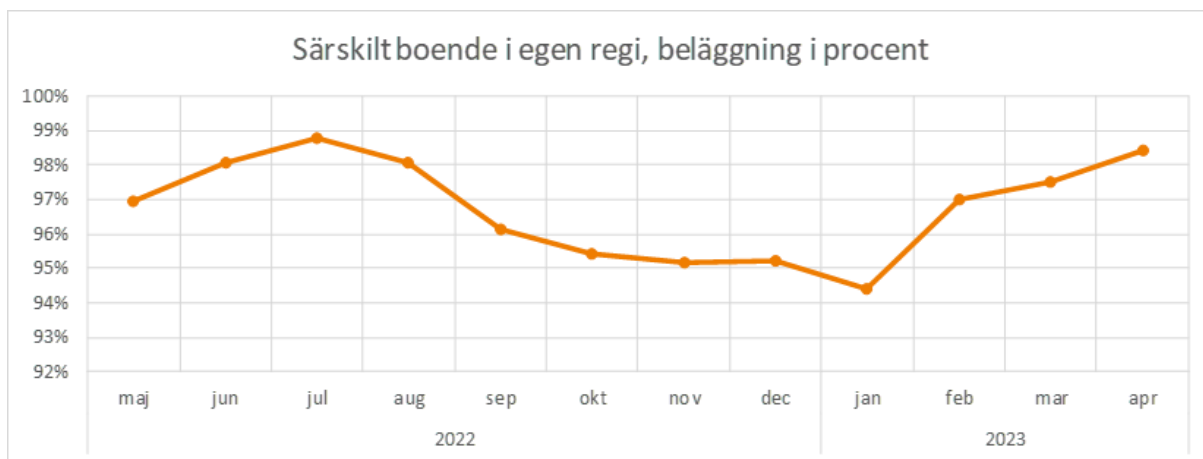
Inom särskilt boende uppgår volymen till 631 platser under april. Detta motsvarar en ökning med 36 platser jämfört med samma månad föregående år. I förhållande till budget ligger volymen för perioden under budgeterad nivå men i mars har volymen nått upp till den genomsnittligt budgeterade nivå per månad och i april är volymen högre än budget. Det har varit ett stort inflöde i början av året vilket medfört ett större nettoinflöde än vanligt. I prognosen är förväntningen att volymökningen ska mattas av och att antal platser kommer ligga omkring budgeterad nivå resten av året.

Att volymerna legat under budgeterad nivå i början av året gör att nämnden för närvarande har ett överskott avseende medel som avsatts för volymer inom särskilt boende med 2,6 miljoner kronor. Utöver detta finns även en buffert, som för perioden motsvarar 0,8 miljoner kronor, redovisat under verksamheten för särskilt boende som för närvarande är outnyttjad.

I prognosen förväntas volymöverskottet i stort sett vara oförändrat och i prognosen antas bufferten vara outnyttjad vilket gör att nämnden redovisar ett överskott om 5,1 miljoner kronor för insatsbudgeten inom särskilt boende.

För utförarverksamheten redovisas ett underskott om -2,4 miljoner kronor. Under året har det nyöppnade externa boendet Susannahemmet blivit fullt och i övrigt börjar de populära boendena hos externa utförare bli fulla vilket ökar möjligheten för egen regi att fylla sina platser. Från och med februari har den negativa utvecklingen av beläggingsgraden vänt och i april uppgår beläggningen till 98,4 procent. Utslaget på hela perioden har beläggningen varit 96,8 procent vilket är 0,6 procentenheter lägre än samma period föregående år. Den enhet med lägst beläggning är Björnkulla med en beläggning på 90,9 procent. Här är det framför allt de finska avdelningarna som drar ner beläggningen. I prognosen är förväntningarna att beläggningen för särskilt boende kommer vara god under resten av året.

Jämfört med föregående år har egen regi minskat sina bruttokostnader med 2,2 miljoner kronor vilket motsvarar en minskning med 1,6 procent. Minskningen avser till störst del personalkostnader.

I prognosen förväntas utförarens resultat försämrats och vid årets slut prognostiseras ett underskott om -15,9 miljoner kronor där underskottet primärt avser personalkostnader. I prognosen ingår 2,3 miljoner kronor som en effekt av de tillkommande löneökningarna inom kommunals avtalsområde. En bidragande orsak till den negativa prognosen är förseningar i implementering av det nya schemat som planerats inom ramen för Stortorpsmodellen. De nya schemana var tänkta att implementeras den 31 maj. Det har nu flyttats fram dels på grund av att processen med att ta fram nya scheman inte har fortskridit enligt plan och dels på grund av att man i schemana behöver ta hänsyn till de nya reglerna kring dygnsvila som träder i kraft den 1 oktober 2023. Hanteringen av scheman sker manuellt eftersom det saknas systemstöd. Det innebär att även små förändringar kräver tid och resurser för att ändra i alla scheman. Förändringarna ska processas med medarbetare och den fackliga parten vilket även tar tid och resurser i anspråk. I prognosen har inte effekterna av åtgärden tagits med eftersom det finns en osäkerhet i när verksamheten kan förväntas övergå till det nya schemat.

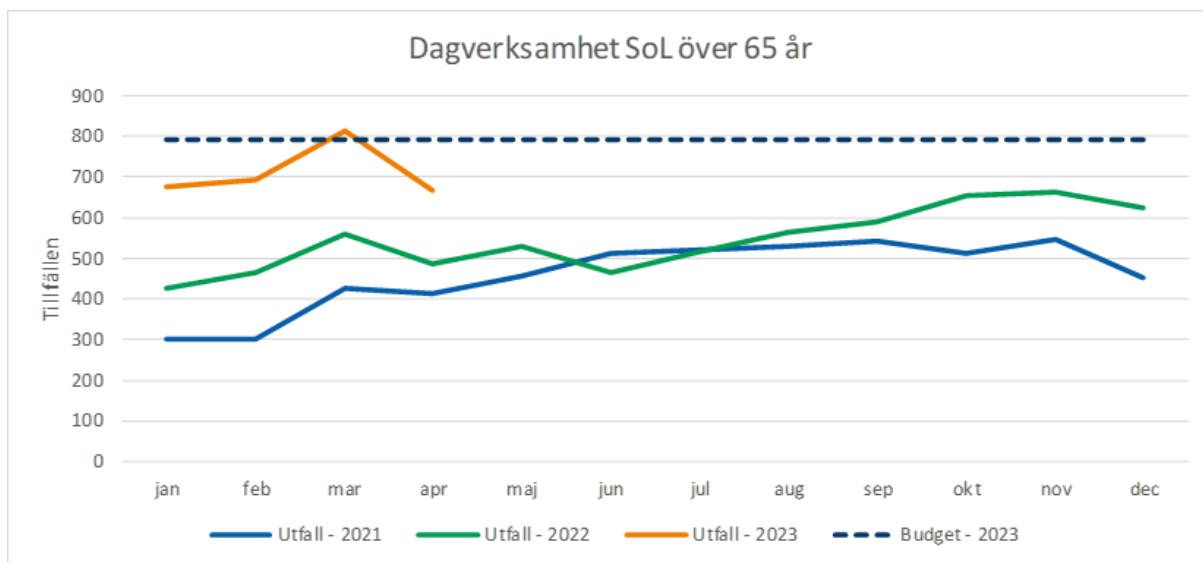
Utifrån ovanstående resonemang och inkluderat övrig administration förväntas nämnden ha ett samlat underskott om -10,4 miljoner kronor inom särskilt boende.

Dagverksamhet

Inom dagverksamheten redovisar nämnden ett underskott om -1,2 miljoner kronor där huvuddelen finns inom utförarorganisationen. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 12,9 procent samtidigt som volymen är 47,1 procent högre.¹

Jämfört med föregående år har volymen ökat vilket är i linje med planen för insatsen. I jämförelse med den genomsnittliga månadsbudgeten är antalet tillfällen lägre. I budgeten var dock förväntningen att det skulle ske en successiv ökning under året och volymen bedöms för närvarande vara i linje med den planen.

¹ I bokföringen för 2022 redovisades turbundna resor felaktigt inom verksamhetsområdet dagverksamhet i början av året vilket senare korrigerades. Det gör att det redovisade resultatet i ekonomisystemet inte är jämförbart mellan året. De uppgifter som redovisas i denna rapport har justerats för detta för att ge en rättvisande bild.

Att volymerna är i linje med budgetplaneringen innebär att nämnden för närvarande inte redovisar något överskott för volymbudgeten. För utförarverksamheten redovisas ett underskott om -1,1 miljoner kronor vilket avser personalkostnader.

I prognosen förväntas ett underskott om -0,4 miljoner kronor avseende volymbudgeten och utförarens avvikelse förväntas vara -3,9 miljoner kronor vilket avser personalkostnader. Det innebär att nämnden totalt redovisar ett underskott om -4,2 miljoner kronor för dagverksamhet.

För att komma till rätta med budgetunderskottet arbetar verksamheten med åtgärder som kommer kunna presenteras inom kort. Effekterna av åtgärderna är inte fastställda ännu och ingår därmed inte i prognosen.

Turbundna resor

Inom äldreomsorgen redovisas en negativ avvikelse mot budget med -3,9 miljoner kronor avseende turbundna resor. Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med 2,3 miljoner kronor vilket är mer än en dubbling av kostnaderna. Detta beror på pris- och volymökningar.

Insatser enligt LSS/SFB

För insatserna enligt LSS och SFB redovisas ett underskott med -0,1 miljoner kronor. Jämfört med föregående år redovisas en nettokostnadsökning med 4,2 procent. Detta ger dock en missvisande bild eftersom kostnaderna för turbundna resor felaktigt redovisades inom denna verksamhet i början av 2022. Den egentliga nettokostnadsökningen bedöms vara 7,4 procent vilket motsvarar en nettokostnadsökning med 11 miljoner kronor där majoriteten av kostnadsökningen avser personalkostnader.

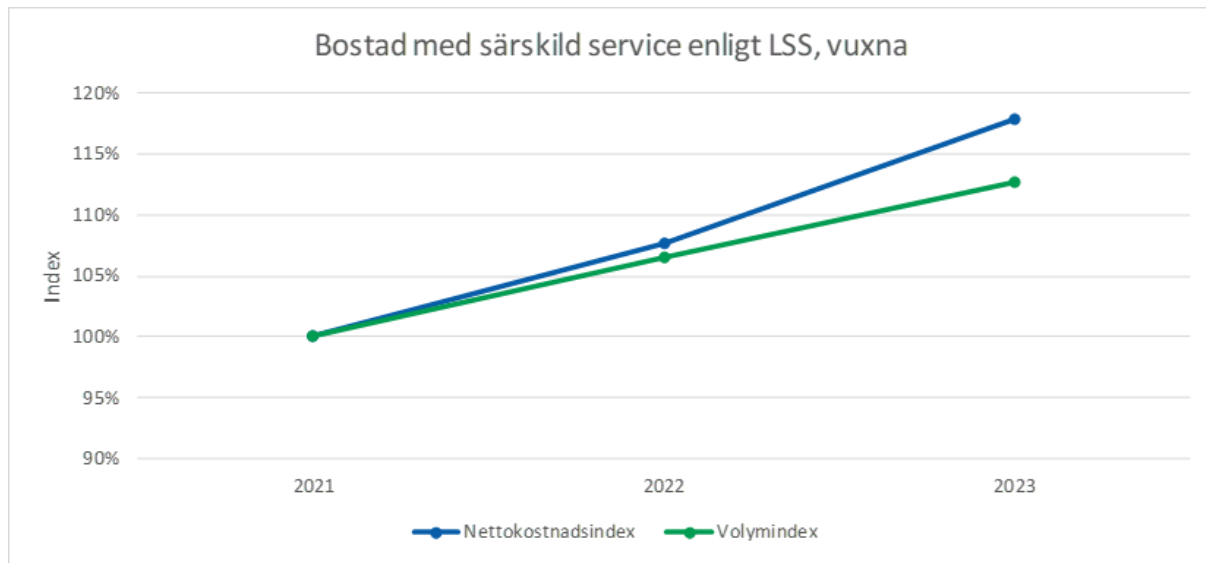
Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-apr 2021	jan-apr 2022	jan-apr 2023
Insatser enligt LSS/SFB	149 516	156 310	162 930
Förändring i procent		4,5%	4,2%

De insatser med störst överskott avser boende enligt LSS där överskottet totalt uppgår till 4,4 miljoner kronor för barn- och vuxenboenden. De insatser med störst underskott är daglig verksamhet enligt LSS och personlig assistans med underskott om -2,3 miljoner kronor respektive -1,4 miljoner kronor. De kostnadsposter med störst avvikelse mot budget är personal med en negativ avvikelse om -3,1 miljoner kronor och köp av verksamhet med ett redovisat överskott om 2,4 miljoner kronor.

I prognosen förväntas nämnden redovisa ett underskott om -3,2 miljoner kronor avseende insatser enligt LSS/SFB. Det största överskottet avser boende LSS där det prognostiserade överskottet totalt uppgår till 5,1 miljoner kronor för barn- och vuxenboenden. För daglig verksamhet förväntas underskottet uppgå till -4,0 miljoner kronor och för personlig assistans förväntas underskottet vara -2,3 miljoner kronor. För övriga insatser inom området prognostiseras ett underskott om -2,0 miljoner kronor.

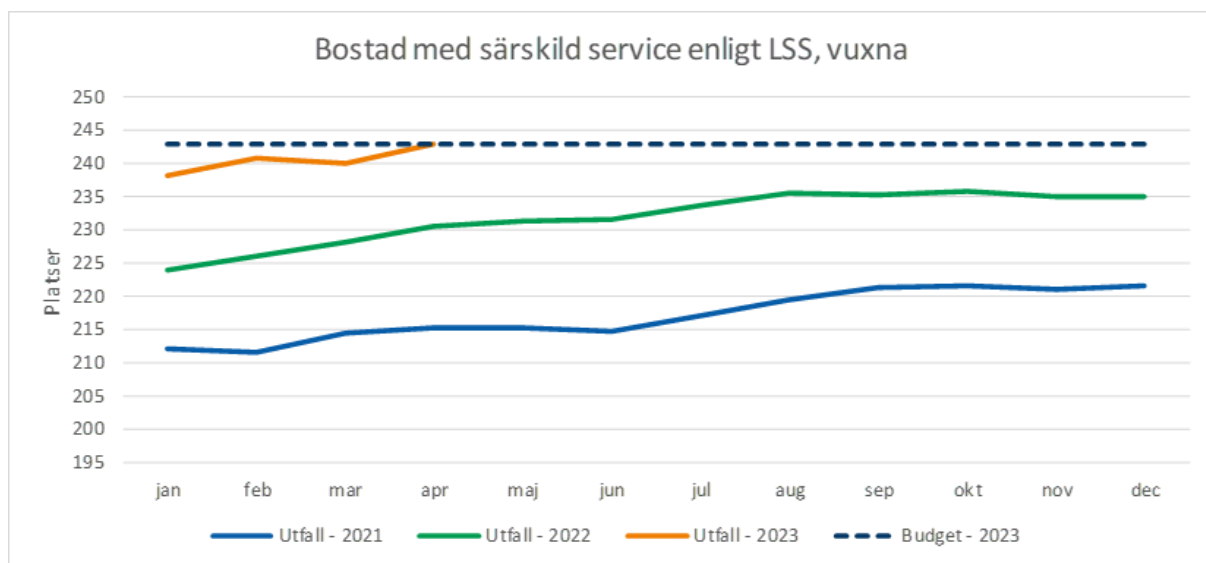
Boende enligt LSS, vuxna

För bostad med särskild service enligt LSS till vuxna redovisar nämnden ett överskott om 2,8 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna inom insatsen ökat med 9,5 procent och volymen har ökat med 5,9 procent.

Kostnadsökningen avser primärt personalkostnader där kostnaderna ökat med 7,5 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 14,7 procent. Av nettokostnadsökningen kan drygt 2 procentenheter hänföras till det ökade personalomkostnadsstillägget. Ett nytt LSS-boende i egen regi har startats upp vilket medfört ökade kostnader motsvarande 2,9 procentenheter av nettokostnadsökningen. Om dessa kostnader exkluderas skulle nettokostnadsökningen varit 4,5 procent vilket är lägre än volymökningen. Sett till kostnad per dygn innebär det att kostnaden därmed har minskat. Det nya boendet har även medfört möjligheter till hemtagningar vilket minskat kostnaderna för köp av verksamhet. Totalt har köp av verksamhet minskat med 1,0 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Inom bostad med särskild service enligt LSS för vuxna uppgår volymen till 243 platser under april. Detta motsvarar en ökning med 13 platser jämfört med samma månad föregående år. I förhållande till budget ligger volymen för perioden under den genomsnittliga månadsbudgeten. Förväntningen är att det kommer ske ytterligare volymökningar under året vilket baseras på kända behov.

Att volymerna legat under budgeterad nivå för perioden gör att nämnden för närvarande har ett överskott avseende de medel som avsatts för volymer inom bostad med särskild service enligt LSS för vuxna med 1,8 miljoner kronor. Utöver detta finns även en buffert, som för perioden motsvarar ett överskott om 0,9 miljoner kronor, redovisat under verksamheten för boende LSS. För utförarverksamheten redovisas ett mindre underskott om -1,0 miljoner kronor.

I prognosen förväntas nämnden redovisa ett underskott om -2,0 miljoner kronor avseende volymbudgeten vilket bygger på de volymökningar som förväntas ske under året. För utföraren förväntas underskottet vara -0,2 miljoner kronor. Detta innebär att utföraren nästintill förväntas lyckas hantera pris- och löneökningar, inklusive 1,4 miljoner kronor i ökade kostnader till följd av löneavtalen inom kommunals avtalsområde, inom befintlig budgetram.

Utöver detta finns ett överskott med 2,7 miljoner kronor med i prognosen vilket avser den buffert som finns redovisad inom boende LSS. I praktiken kommer bufferten bland annat att finansiera omställningskostnader inom daglig verksamhet enligt LSS. Det innebär att kostnaderna redovisas inom andra verksamhetsområden än var budgeten finns. I dagsläget är 1,1 miljoner kronor av bufferten är in-tecknad.

Utifrån ovanstående resonemang och inkluderat övrig administration förväntas nämnden ha ett överskott om 0,6 miljoner kronor inom verksamhetsområdet för bostad med särskild service enligt LSS för vuxna.

Daglig verksamhet enligt LSS

Inom daglig verksamhet enligt LSS redovisar nämnden ett underskott om -2,3 miljoner kronor. Av detta avser -0,8 miljoner kronor köp av verksamhet vilket är väntat utifrån att volymbudgeten för daglig verksamhet enligt LSS justerades ner i samband med budgetläggningen eftersom bedömningen var att det saknades utrymme i nämndens ram att täcka kostnaderna fullt ut. Resterande del av underskottet för insatsen finns inom utförarverksamheten där 0,4 miljoner beror på dubbla lokalkostnader till följd av omställning inom den daglig verksamheten.

I prognosen förväntas avvikelserna kopplad till volymbudgeten vara -3,2 miljoner kronor. Detta var väntat utifrån den budgetjustering som gjordes inför 2023. I planeringen förväntades volymunderskottet vara -5,3 miljoner kronor vilket gör att nuvarande prognos visar på en lägre volym än väntat.

För utföraren prognostiseras ett underskott om -0,8 miljoner kronor. Av detta avser 1,1 miljoner kronor i dubbla lokalkostnader till följd av omställning av verksamheten. Detta kommer finansieras genom den buffert som finns inom boende LSS.

Utifrån ovanstående resonemang och inkluderat övrig administration förväntas nämnden ha ett underskott om -4,0 miljoner kronor inom daglig verksamhet enligt LSS.

Personlig assistans

För personlig assistans redovisar nämnden ett underskott om -1,4 miljoner kronor. Av detta avser -0,9 miljoner kronor volymbudgeten och -0,6 miljoner kronor finns inom utförarens verksamhet.

Från och med 1 januari 2023 har en ny lagändring trätt i kraft som stärker rätten till personlig assistans för personer med psykisk funktionsnedsättning och för barn som är i behov av assistans. Förvaltningen har ännu inte kunnat fastställa effekterna av lagförändringen utan kommer följa detta under 2023. Det verksamheten i dagsläget har sett är att de personer som har personlig assistans enligt LSS får fler timmar beviljat än de tidigare haft. Det som är svårt att förutse är hur många personer som eventuellt kommer gå över till Försäkringskassan utifrån att de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka. I samband med den ekonomiska uppföljningen i april hade inte någon övergått till Försäkringskassan ännu. Men på grund av långa handläggningstider hos Försäkringskassan kan övergångar komma senare under året. Verksamhetens bedömning är att det troligtvis kommer bli fler personer med fler timmar per person men att förvaltningen inte kommer kunna se effekterna förrän efter sommaren.

Utifrån detta har det varit svårt att göra en bedömning av kostnadsutvecklingen för personlig assistans. För närvarande bygger volymprognosen på att kostnaden är i linje med hur utfallet sett ut i början av året och bedömningen är därmed ett underskott om -2,0 miljoner kronor avseende volymbudgeten. För utföraren prognostiseras ett underskott om -0,3 miljoner kronor.

Utifrån ovanstående resonemang och inkluderat övrig administration förväntas nämnden ha ett underskott om -2,3 miljoner kronor för personlig assistans.

Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)

För insatser till personer med funktionsnedsättning, exklusive LSS och SFB, redovisar nämnden ett underskott om -3,2 miljoner kronor. I verksamhetsområdet ingår insatser i ordinärt boende och särskilt boende för personer under 65 år. Jämfört med föregående år redovisas en nettokostnadsökning med 12,3 miljoner kronor. Detta ger

dock en missvisande bild eftersom kostnaderna för turbundna resor felaktigt redovisades inom verksamhetsområdet för insatser enligt LSS och SFB i början av 2022. Den egentliga nettokostnadsökningen för insatser till personer med funktionsnedsättning bedöms vara 7,7 miljoner kronor där den största delen av kostnadsökningen avser köp av verksamhet.

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-apr 2021	jan-apr 2022	jan-apr 2023
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	19 683	22 499	34 835
Förändring i procent		14,3%	54,8%

I prognosen förväntas underskottet inom verksamhetsområdet vara -9,6 miljoner kronor. Av detta kan -0,4 miljoner kronor till de olika insatserna inom området. Resterade del om -9,2 miljoner konor kan hänföras till turbundna resor. Jämfört med föregående år har kostnaderna för turbundna resor ökat med 6,0 miljoner kronor vilket är mer än en dubbling av kostnaderna. Detta beror på pris- och volymökningar.

Särskilda satsningar

Satsning	Budget	Utfall perioden	Prognos helår
Stärkt kvalitet i vård och omsorg	10 000	764	10 000
Insatser för att motverka ensamhet bland äldre, trygghetspaketet	750	247	750
Utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten	500	0	500

Stärkt kvalitet i vård och omsorg

Totalt har nämnden tilldelats 10,0 miljoner kronor för stärkt kvalitet inom vård och omsorg. Dessa har avsatts till olika områden inom nämndens verksamheter.

Till natt- och larmverksamheten inom hemtjänst i egen regi har 3,0 miljoner kronor fördelats till natt- och larmverksamheten inom hemtjänsten i egen regi för att täcka ökade kostnader för larm till följd av nytt avtal.

Under våren har arbetet med att införa de nya trygghetslarmen pågått men leverantören har haft omfattade leveransproblem vilket gjort att det gamla avtalet behövs förlängas. Budgetmedlen var avsatta för att täcka ökade abonnemangskostnader men till följd av problemen är det i dagsläget oklart exakt hur stor kostnaden kommer bli. I prognosen förväntas hela budgeten användas.

Budgeten för anhörigstödet har stärkts upp med 0,7 miljoner kronor avseende en tjänst som tidigare varit finansierad genom statsbidrag. Budgeten förväntas förbrukas enligt plan.

Inom hälso- och sjukvårdsorganisationen har en ny sektionschef tillsatts under året där 1,3 miljoner kronor av tilldelningen har avsatts för att finansiera detta. I prognosen förväntas 1,0 miljoner kronor av medlen användas eftersom tjänsten tillsattes i april.

Utöver ovanstående har 5,0 miljoner kronor av medlen lagts som en buffert fördelat mellan äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Bufferten föreslås att användas till omställningskostnader, volymökningar och andra oförutsedda kostnader. Rent tekniskt har 2,3 miljoner kronor av buffert budgeteras under volymbudgeten särskilt boende för äldre och 2,7 miljoner kronor under volymbudgeten bostad med särskild service enligt LSS.

I dagsläget har 1,1 miljoner kronor av bufferten in-tecknats för att täcka omställningskostnader inom daglig verksamhet enligt LSS avseende dubbla lokalkostnader i samband med att verksamheten byter lokaler. Det kan under året tillkomma ytterligare kostnader som kommer finansieras genom bufferten. Det som eventuellt kvarstår kommer att balansera upp volymunderskott och i prognosen förväntas hela bufferten därför användas.

Insatser för att motverka ensamhet bland äldre, trygghetspaketet

I nämndens budget ingår 0,8 miljoner kronor avseende medel för insatser för att motverka ensamhet bland äldre och har avsatts till förvaltningens förebyggande verksamhet inom äldreomsorgen. Verksamheten genomför hembesök hos personer över 75 år som inte har några insatser från kommunen i syfte att bryta den ofrivilliga ensamheten. I prognosen förväntas hela budgeten användas.

Utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten

De medel som nämnden erhållit för att utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten har avsatts till förvaltningens stöd- och utvecklingsenhet som kommer hålla ihop utredningen. Budgeten förväntas förbrukas under året.

Extern finansiering

Extern finansiering	Bidrag (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Säkerställa god vård och omsorg av äldre personer	27 756	27 756	0	25 170	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Äldreomsorgslyftet	11 790	11 790	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Prestationsbaserade statsbidrag för att minska andelen timanställda inom omsorg om äldre	13 873	13 873	0	6 100	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Prestationsbaserat statsbidrag för att öka antalet sjuksköterskor på särskilda boenden.	6 931	6 931	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Habiliteringsersättning	3 086	3 086	0	2 119	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
God och nära vård	6 378	6 378	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Specialistundersköterska-kompetens	317	317	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre personer genom hälsosamtal	1 036	1 036	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Summa	71 167	71 167	0		

Säkerställa god vård och omsorg av äldre personer

För 2023 har nämnden erhållit 27,7 miljoner kronor i ett riktat statsbidrag för att säkerställa god vård och omsorg av äldre personer. Huddinges andel av statsbidraget är något lägre 2023 än 2022.

För 2023 är 25,2 miljoner kronor budgeterade för ersättning till utförare av hemtjänst och särskilt boende.

Äldreomsorgslyftet

Äldreomsorgslyftet ska stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att

ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Statsbidraget ges som ersättning för personalkostnaderna för personalen som studerar och kan inte användas till andra kostnader.

För 2023, som är sista året för statsbidraget, har Huddinge erhållit 11,7 miljoner kronor och pengarna har fördelats till personal inom kommunen och privata utförare som har ansökt om medel.

Prestationsbaserade statsbidrag

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela två statsbidrag till kommuner i syfte att dels ge kommunerna incitament att öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen, dels ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre.

Statsbidragen fördelas utifrån kommunernas prestation och mäts vid två tillfällen, i början av 2021 och i slutet av 2022. Kommunen har för båda bidragen uppfyllt villkoren. Den preliminära tilldelningen är 6,9 miljoner kronor för att öka antalet sjuksköterskor och 13,8 miljoner för att minska andelen timanställda. Beslut om tilldelning fattas av Socialstyrelsen under sommaren 2023.

Habiliteringsersättning

Statsbidraget får användas av kommunerna för att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Statsbidraget får även användas till att bibehålla en nivå på dagpenningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget.

Statsmedlet fördelas utifrån den senaste statistik som Socialstyrelsen har avseende antalet deltagare som finns i daglig verksamhet. Stimulansbidraget betalas ut som ett engångsbelopp i slutet av året.

God och nära vård

Statsbidraget är en överenskommelse mellan regeringen och SKR där kommunernas andel gäller satsningar på nära vård, goda förutsättningar för vårdens medarbetare samt vidareutbildning för sjuksköterskor. För 2023 har Huddinge tilldelats 6,4 miljoner kronor och pengarna har fördelats till privata utförare som meddelat att de vill ta del av statsbidraget.

Specialistundersköterska-kompetens

Syftet med statsbidraget är att göra det möjligt för fler undersköterskor att via yrkeshögskolan utbilda sig till specialistundersköterskor med fokus på äldreomsorg och demensvård. I år är det en undersköterska inom egen regi som studerar till specialistundersköterska och som tar examen i juni 2023.

Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre personer genom hälsosamtal

Statsbidraget ska användas för att motverka ensamhet bland äldre genom att starta, förbättra eller utöka arbetet med hälsosamtal. Fokus bör ligga på de allra äldsta som inte har hemtjänst eller bor på särskilt boende, dvs. på personer för vilka det kan saknas etablerade kontakter för att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet.

Statsmedlet kommer användas för att vidareutveckla arbetet med uppsökande hembesök /hälsosamtal samt för att utveckla samverkan med primärvården för att nå ensamma äldre. Det kommer även att anordnas hälsofrämjande aktiviteter på den förebyggande enheten. Tryckt information kommer finnas tillgängligt runt om i kommunen, riktade utskick kommer att göras liksom en särskild kampanj på seniordagarna.

Statsbidrag till regioner och kommuner för utökad verksamhetsförlagd utbildning

Satsningen på utökade verksamhetsförlagda utbildningsplatser har som målsättning att bidra till att öka antalet studenter på sjuksköterskeutbildningen och säkerställa genomströmningen. Detta för att antalet legitimerade sjuksköterskor på sikt ska öka och därmed skapa en bredare bas för framtida rekrytering av sjuksköterskor och möjliggöra utbildning av fler specialistsjuksköterskor. Syftet är att öka incitamenten för samtliga regioner och kommuner att ta emot fler studenter under utbildning.

Förvaltningen har ökat antalet VFU-platser mellan åren 2022 och 2023 och har ansökt om och tilldelats medel

från Socialstyrelsen.

Investeringsredovisning

Helår 2023				Perioden jan - apr 2023		
Investeringar, tkr	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Investeringar särskilt boende	4 000	4 000	0	1 333	142	1 191
Investeringar ordinärt boende	500	500	0	167	387	-221
Inventarier boende LSS	400	400	0	133	196	-63
Sprinklersystem, boende LSS	920	920	0	307	0	307
Summa	5 820	5 820	0	1 940	726	1 214

Per den sista april redovisas totalt 0,7 miljoner kronor i investeringsutgifter. Detta avser passersystem inom daglig verksamhet enligt LSS, möbler och inventarier till nytt boende inom bostad med särskild service enligt LSS samt sängar och talklyft inom särskilt boende.

I prognosen förväntas i dagsläget att investeringsbudgeten kommer nyttas i sin helhet.

Lokaler

Inga hyresgäst Anpassningar eller betydande beställningar har lagts angående lokaler som påverkar hyror 2023 eller får ekonomiska effekter i relation till tilldelad ram.

Personal

Antal anställda	April 2022	April 2023	Skillnad
Antal anställda	1 388	1 405	17

Inom nämnden har antalet anställda per april 2023 har ökat med 17 personer jämfört med föregående år. Andelen kvinnor är 79,1 procent och andelen män 20,9 procent. Vi ser en minskning av andelen kvinnor medan andelen män har ökat under perioden.

Fördelningen av arbetad tid visar att andelen tillsvidareanställda har ökat med 1,5 procent till 71 procent och andelen visstidsansanställda har ökat med 32 procent jämfört med föregående år. Däremot har andelen timavlönade minskat till 19 procent.

Både andelen heltids- och deltidsanställda har ökat jämför med föregående år.

Personalomsättningen har ökat med 0,8 procentenheter till 10,5 procent jämfört med samma period föregående år. Personalomsättningen minskade kraftigt under pandemin då anställda inte var lika benägna att byta jobb på samma sätt som innan. I takt med en återgång till normalläget har personalomsättningen generellt sett ökat igen. Inom nämndens verksamheter är läget dock stabilt.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen har antalet anställda per april 2023 minskat med 25 personer jämfört med föregående år. Andelen kvinnor är 80,9 procent och andelen män 19,1 procent. Vi ser en minskning av andelen kvinnor medan andelen män har ökat.

Under perioden har neddragning av nattpersonal skett på Björnkulla äldreboende. Neddragningen motsvarar 4,9 årsarbetare.

En organisationsförändring har genomförts inom hälso- och sjukvårdsenheten (HSO som numera är organiserad som en sektion istället för en enhet. Förändringen har medfört en utökning med en sektionschef.

Fördelningen av arbetad tid visar att andelen tillsvidareanställda är oförändrad på 74 procent medan andelen visstidsansanställda har ökat från 7 procent till 9 procent jämfört med föregående år. Däremot har andelen timavlönade minskat från 19 procent till 17 procent under samma period. Detta kan till viss del förklaras med att verksamheterna inom äldreomsorgen under slutet av året gjort en särskild satsning för att minska andelen timanställda och i stället att utöka grundbemanningen med månadsanställda.

Både andelen heltids- och deltidsanställda har minskat jämför med föregående år.

Personalomsättningen har ökat med 1,9 procentenheter till 10,4 procent jämfört med samma period föregående år. Inom äldreomsorgen ser vi en större rörlighet i personalgruppen efter pandemin.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen har antalet anställda ökat med 44 personer jämfört med föregående år. Andelen kvinnor är 76,3 procent och andelen män 23,7 procent. Vi ser en minskning för kvinnor och en ökning gällande män.

Verksamhetsområdet har utökat antalet anställda under året. Detta beror på uppstart av en ny gruppbostad samt att personlig assistans har fått fler nya kunder.

En boendeenhet samt en daglig verksamhet har inrättat tjänster för biträdande enhetschef. Detta gäller Sjödalsvägen 16 samt Kvarnens dagliga verksamhet.

Fördelningen av arbetad tid visar att andelen tillsvidareanställda har ökat med 4,2 procent till 64 procent och andelen visstidsansanställda har ökat med 52 procent jämfört med föregående år. Andelen timavlönade har ökat med 14,5 procent under samma period.

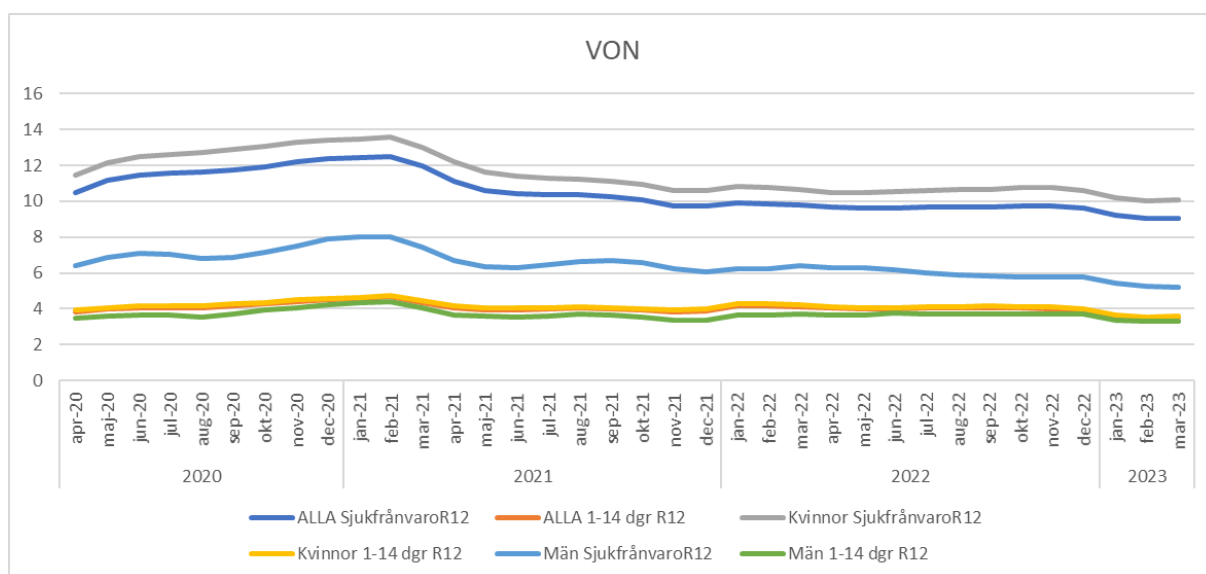
Både andelen heltid- och deltidsanställda har ökat jämför med föregående år.

Personalomsättningen har minskat med 0,8 procentenheter till 10,8 procent jämfört med föregående år. Omfattning bland handläggare är högre i år än tidigare år. Vid avslutsamtal framkommer det att det främst beror på

privata skäl till exempel flytt till andra städer.

Funktionshinderomsorgen har under en längre tid upplevt svårigheter att rekrytera och behålla stödpedagoger med rätt kompetens. Detta beror till viss del på att det råder stor brist på yrkesgruppen inom Stockholmsområdet samt att flera kommuner nyligen har inrättat stödpedagogstjänster. En intern utredning har påbörjats för att utreda varför vi har en högre omsättning på stödpedagoger än vad som är önskvärt. Vidare avser utredningen se över stödpedagogernas förutsättningar för att genomföra sina riktade uppdrag, deras arbetstidsförläggning samt upprätta en avslutsenkät.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron presenterad som ett snitt för de senaste 12 månaderna (R12 var till och med april 2023 9 procent vilket är 0,8 procentenheter lägre jämfört med samma månad 2022. Den totala sjukfrånvaron för både kvinnor och män har en nedåtgående trend. I jämförelse med april 2020 så har den totala sjukfrånvaron (R12 minskat med 1,5 procentenheter. Andelen för kvinnor har minskat med 1,3 och med 1,2 procentenheter för män.

Sett över en 18 månaders period har den totala sjukfrånvaron minskat med 1,1 procentenheter. Vi ser en minskning under perioden för både kvinnor och män.

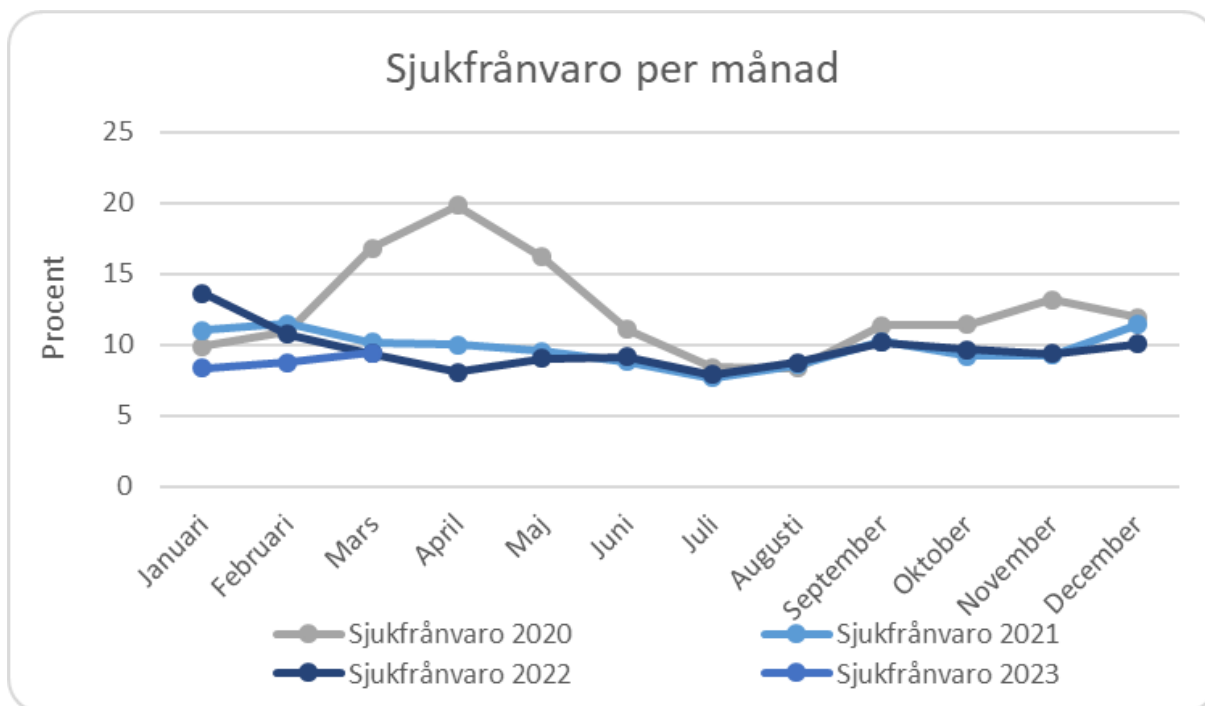
Korttidsfrånvaron 1–14 dagar (R12 till och med april 2023 har minskat med 0,6 procentenheter och har också den en nedåtgående trend för både kvinnor och män. I jämförelse med april 2020 har korttidsfrånvaro minskat med 0,4 procentenheter. Andelen har minskat för både kvinnor och män.

Sett över en 18 månaders period har korttidsfrånvaron sjunkit med 0,4 procentenheter. Frånvaron har minskat för både kvinnor och män under perioden.

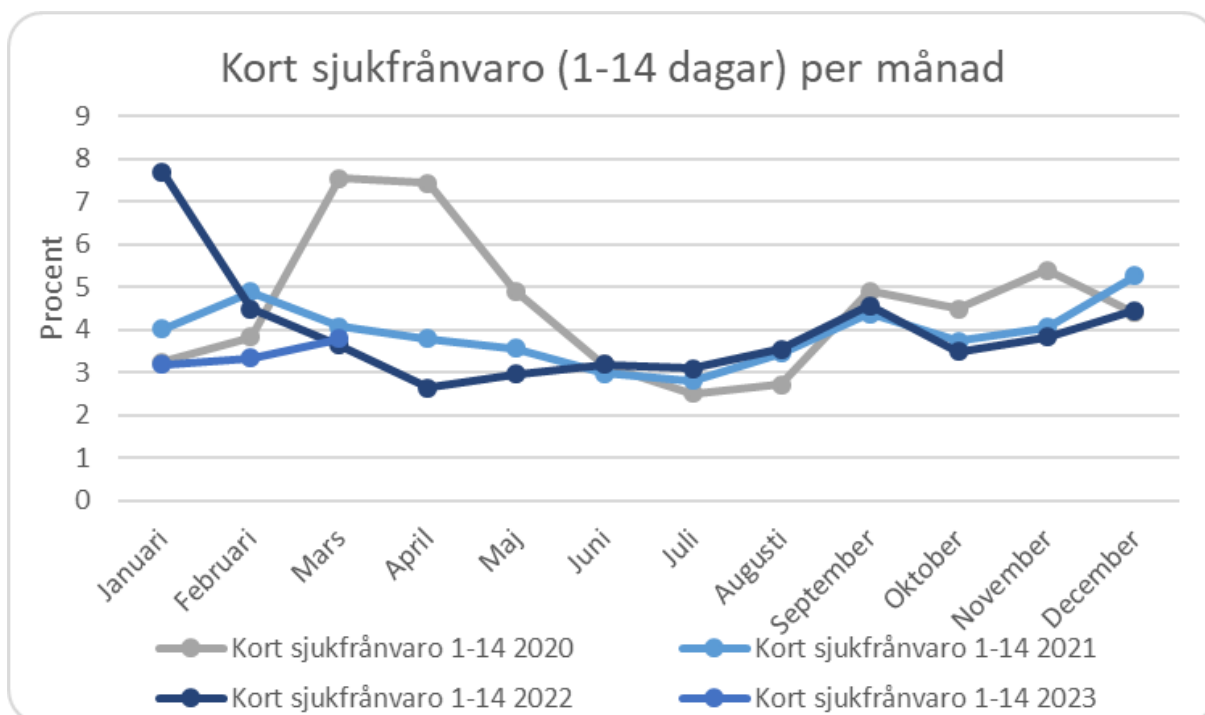
Kommentar till övriga sjukfrånvarointervall

Sjukfrånvaron har även minskat för intervallen dag 15–90 samt långtidssjukfrånvaron längre än 180 dagar. Däremot har intervallet för dag 91–180 ökat med 0,1 procentenheter.

Den lägre sjukfrånvaron kan dels bero på att vi jämför oss med statistik där man fortfarande var påverkad av covid-19 pandemin, men också på att verksamheten arbetar strukturerat med uppföljning av sjukfrånvaroorsaker. Det sker kontinuerligt arbete kring rehabilitering både i samband med korttidsfrånvaro och långtidssjukskrivning.

Den totala sjukfrånvaron sett per månad är även den i början av 2023 lägre än tidigare år. Vi ser även en positiv trend under perioden efter det att covid-19 pandemin planade ut. Det pågår ett aktivt och strukturerat arbete med att minska sjukfrånvaron inom nämndens verksamheter. Förhoppningen är att det ska bli enklare att följa och analysera resultaten allt eftersom vi har mer siffror på sjukfrånvaron utan pandemins påverkan.

Korttidssjukfrånvaron sett per månad var i början av 2023 lägre än de tre senaste åren vid samma tidpunkt. Detta beror troligen på att det tidigare år funnits påverkan av covid-19 pandemin, vilken inte längre påverkar sjukfrånvaron i verksamheterna. Under slutet av 2022 fanns en ökande trend avseende korttidssjukfrånvaron vilken nu har brutits.

Nämndens arbete kring sjukfrånvaron

Inom äldreomsorgen har verksamheten arbetat med riktade insatser gällande kort- och långtidssjukfrånvaro på tre särskilda boende (Tallgården, Strandgården och Ängsgården tillsammans med företagshälsovårdens rehabiliteringssamordnare.

Riskorienterat arbetssätt (ROA) är ett kommungemensamt pilotprojekt som har pågått sedan hösten 2021. Inom äldreomsorgen deltar Rosendalsgårdens äldreboende och hemtjänsten för Segeltorp/Stuvsta. Syftet med projektet är att minska sjukfrånvaron genom att identifiera och förebygga sjukfrånvaro. Inom funktionshinderområdet har man inom vissa boendeenheter fortsatt sitt arbete i samma anda som under sitt deltagande i ROA-projektet. En utvärdering av ROA-arbetet kommer att ske under året.

Riktade insatser pågår bland annat inom en daglig verksamhet som under flera års tid brottats med hög sjukfrånvaro. Insatserna består i att chefsområdet under ett års tid har två chefer. Chefernas närvaro på enheten har förändrats och förläggs till den mest kritiska tiden på dagen. Vidare har enheten arbetat mycket intensivt med rehabilitering, hälsosamtal samt handledande samtal.

Verksamhetsrådets arbete med att minska sjukfrånvaron pågår alltjämt. Att snabbt initiera kontakt med den sjukskrivne är ett sätt som många enheter sett gett goda resultat. Vidare fokuserar enheterna på att skapa en god arbetsmiljö och arbeta för ökad trivsel för att på så sätt minska sjukfrånvaron.

Generellt har man sett ett gott resultat i årets medarbetarenkät inom både äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen vilket tyder på en utbredd nöjdhet hos medarbetarna. Ökad nöjdhet med sin arbetssituation ger som regel positiv effekt på sjukfrånvaron.

Uppföljning av internkontroll

Åtgärder för att minska identifierade risker

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
2.1. Informationsförvaltning	Risk att arkiverade handlingar förstörs på grund av brister i arkivlokalen på Gymnasietorget	Åtgärder för att minska fukten behöver sättas in om Socialförvaltningen inte kan flytta från Gymnasietorget 1, vilket planeras för. Status Blir klart i år
2.3 HR/Personal	Risk att verksamheterna får oplanerade anställningar då företräderna och konverteringar inte hantearas på ett korrekt sätt.	Säkerställa att processen och informationsstödet är uppdaterat enligt de nya LAS-reglerna. Status Blir klart i år HR-enheten har sedan hösten 2022 och fortsatt under våren 2023 satsat på informationsgenomgångar kring de nya LAS-reglerna som trädde i kraft 1 oktober 2022 både i grupp och enskilt med nämndens chefer. I detta har det även ingått att kommunicera till nya chefer och medarbetare på bemanningscenter. HR-enheten har i samverkan med ansvariga chefer bevakat och följ upp antalet inkonverteringar av tjänster för att undvika övertalighet och ha kontroll över hur många anställningar många som leder till övertalighet. Detta arbete har visat att de enstaka konverteringar som har skett har varit planerade i verksamheten.
2.4. Ekonomi	Samordning från stödfunktioner brister vid verksamhetsförändringar på grund av brister i informationsöverföring och okända rutiner	Förankra rutinen i berörda chefsled. Status Blir klart i år
2.6 Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll	Risk att otydlighet i processen leder till stora förse-ningar i anskaffning av lokaler och bostäder till socialförvaltningens målgrupper. Brist på bostäder för brukare leder till behov av externa placeringslösningar vilket är kostnadsdrivande i jämförelse med placeringar i den egna regin.	Tydliggöra och teckna förvaltningens process för att ta fram lokalbehov inom socialförvaltningen. Hanteras inom ramen för lokalförsörjningsstrategi-arbetet. Status Blir klart i år